

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 2/2014 (2528) Rok LV 12.1.2014

Najcenniejszy dar dla człowieka

str. 4

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Fot. T. Różycki

12 stycznia – świętej Małgorzaty Bourgeoys

Maria i Piotr. Wittowie

Założycielka Congrégation de N-D de Montréal

Trzysta lat temu Kanada należała do Francji. Anglikom sprzedał ją Ludwik XV za aprobatą Woltera, który uważał, iż nie warto zajmować się „paroma hektarami sniegu”. Choć związki z Anglią podkreślają do dziś znaczki pocztowe kanadyjskie z konterfektem Elżbiety II – głowy Commonwealthu, to Montreal, gdzie mówią po francusku, obrał sobie za patronkę świętą francuską – Małgorzatę, nadzwyczaj zasłużoną dla ewangelizacji tego kraju.

Btogostawiona Małgorzata długo czekała na kanonizację. Beatyfikowaną przez Piusa XII w 1950 roku wyniósł na ołtarze Jan Paweł II w październiku 1982, w tym samym miesiącu, kiedy kanonizował świętego Maksymiliana Kolbe. Marguerite Bourgeoys jest pierwszą świętą Kanady.

Ale, bo też nie było łatwo ogarnąć to życie niezwykle mogące służyć za kanwę do przygodowego serialu telewizyjnego.

Przyszła na świat w Wielki Piątek, 17 kwietnia 1620 roku w nabożnym mieście Troyes, w Szampanii. Była szóstym z dwanaścioro rodzeństwa. Typowa rodzina chrześcijańska w czasach, kiedy tylko jedna trzecia naro-

dzonych dożywała 20 roku życia. Z domu zamożnych kupców wyniosła zmysł praktyczny. Mając dziewiętnaście lat, córka głęboko religijnych mieszczan postanowiła zostać zakonnica. Karmelitanki odrzuciły jednak jej kandydaturę, wstąpiła więc do Kongregacji młodych kobiet zajmujących się krzewieniem oświaty w ubogich dzielnicach Troyes. Kiedy więc dziesięć lat później pan de Maisonneuve, gubernator Nowej Francji, jak wówczas nazywano Kanadę przybył do Europy w poszukiwaniu świeckiej nauczycielki chcącej bezpłatnie nauczać dzieci francuskie i indiańskie w Ville Marie (Montréal) Małgorzata z ochotą odpowiedziała na wezwanie. Już sama podróż za ocean była w owym czasie niebezpieczną przygodą. Nie wszystkie statki doływały do celu. Małgorzata przybyła do zatoki Świętego Wawrzyńca 16 listopada 1653 roku, po wielomiesięcznej podróży. Nie zwlekając przystąpiła do dzieła, stając się duszą kolonii, która powoli nabierała życia.

Kiedy ogląda się dzisiaj w muzeach wczesne pejzaże amerykańskie można sobie wyobrazić osamotnienie człowieka w

bezkresnym i bezludnym przestworzu pełnym niebezpieczeństw. A przecież chodzi już o obrazy dziewiętnastowieczne, nie ma wcześniejszych. Jednak Małgorzata, podobnie jak artyści późniejsi o dwieście lat, nie czuje się nigdy samotna wobec dzieła Stwórcy. Bóg towarzyszy jej we wszystkich przedsięwzięciach. Jego obecność jest prawie namacalna w tych pejzażach, które historycy sztuki chętnie nazywają „mystycznymi”.

Aby pobudzić pobożność kolonistów Małgorzata przenosi Krzyż Montrealu, systematycznie niszczonego przez Indian, w bezpieczne miejsce, w obrębie fortu i przystępuje do budowy kościoła pod wezwaniem Najświętszej Panny Nieustającej Pomocy (Notre Dame de Bon Secours). Małgorzata trzykrotnie jeszcze odwiedzi stary kraj (w tym zawsze Troyes) w poszukiwaniu pomocy, sióstr pielęgniarek i świeckich. Po powrocie z pierwszej podróży nie zastanie cegły na cegle ze swego kościoła – kolonista rozebrał go na budulec. Następna świątynia będzie więc z drewna, które w Kanadzie... nie wodzi na pokuszenie. Pierwszy Irokez jest tu ochrzczony w 1658 roku: jest to adoptowana przez Marguerite dziewczynka o nadanym imieniu Marie-des-Neiges.

ciąg dalszy na str. 10

Firma aluGlass

działająca w Paryżu od dwóch lat oferuje:

- okna i drzwi ALU, PCV,
- okna dachowe,
- ściany fasadowe,
- ogrody zimowe (altany),
- konstrukcje pełnoszklane, przesuwne,
- balustrady pełnoszklane, aluminiowe,
- deskę tarasową

Pełna oferta na
www.firmaaluglass.com

Telefon w Paryżu: 06 51 44 68 77 lub jacek@firmaaluglass.com

Telegram z... przyszłością

Może będzie to stwierdzenie trochę banalne, ale zażyłki je, bo chodzi tu przecież o życie, także to rozumiane w sensie egzystencjalnym! O ten jakiś dotleniu jący komórki haust powietrza, co przywraca pełnię rozumu i wiarę w przetrwanie. Co uzbudza, z trwającą nienawet przez lata piąćki intelektualnej,

albo narkotycznego cępania. No więc? Otóż to, mimo wszystkie kumula je zła tego świata, jakie zdąży się osaczać nas ze wszystkich stron gazet, programów telewizyjnych i całk w półczesny „realpolityki” – co to nie chce wiedzieć co dobro, co zło, co prawda, a co kłamstwo, co życie, co śmierć, a nawet co kobieta, a co mężczyzna – czeka nas jednak, i mimo wszystko, przyszłość! Nie chodzi mi tylko o naszą transcendentną nadzieję na życie po życiu. Chociaż... tak, też, bo i to przecież w jakimś sensie zależy i od nasza, j dobr, j, lub zł, j, woli w przyszłości. Co ciekawe, to przekonanie – o czeka jący człowieczeństwo przyszłości, a nie zagładzie, i to nie tylko w 2014 roku, czen pać trzeba z... przeszłości. Śmieszne? Tymczasem nie ma lepsza j nauczycielki – pocieszycielki wąpiących, jak wiedza, że nie takie przecież kataklizmy własni j tożsamości, jak choćby te żalodne w półczesne „gender” czy śmieszne sodomki, homo sapiens w swj przeszłości już przetrwał, by w końcu i wciąż na nowo powracać do swj ludzkiej natury... na obraz i podobieństwo Boga! Na dodatek, śmiem twierdzić, że proces ten ma w końcu zarwsze, na przestrzeni dziejów, charakter postępu, wzrastania w człowieczeństwie. Człowiek ma bowiem w sobie iskrę Bożą, dar przekraczania samego siebie i całego zła tego świata. Nawet z nu jgorszych pożóg i czasu bezbożnego rodzą się nowi Święci. P.O.

- CO BIE W TYM ŚWIĘCIE DZIEJE!
CHWILAMI CZŁOWIEK MA WRAŻE-
NIE, ŻE BYŁ KIEDYS POTOP
I WSZYSTKO ZNISZCZYŁ, ALE SODO-
MA I GOMORA SIĘ URATOWAŁY...

Z SATYRYCZNEJ TEKI L. B.

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Chrzest, który udał się Bogu – str. 5
- Kościół wrogiem numer jeden... – str. 6
- Que nous réserve l'année 2014? – str. 11
- Polskie Seminarium w Paryżu - Co dalej? – str. 12
- Myśli nie tylko o Rosji – str. 14

Subiektywny przegląd niektórych wydarzeń

Oprac. Bogdan Usowicz

Rok 2013 za nami - w Polsce i świecie

Ponad dwie trzecie społeczeństwa w Polsce uważa, że w 2013 r. nie było ważnych wydarzeń. Tak przynajmniej wynika z sondaży. Można by więc uznać go za rok spokojny. Jednak chyba nie do końca. Poniżej proponujemy, jak zwykle subiektywny, przegląd niektórych wydarzeń.

Styczeń

Rok 2013 rozpoczął się od awantury o fotoradary. Rząd zamierzał łączyć budżet wpływanymi z mandatów, które oszacował na 1,5 mld złotych. Przypomniano wtedy, jak to premier Tusk, kiedy był w opozycji, krytykował PiS właśnie za... stawianie fotoradarów. Zapewne na złość rządzącym Polacy zaczęli jeździć ostrożniej i dochody z fotoradarów wyniosły do września zaledwie 86 mln zł. Zapewnienie budżetu pozostanie jednak troską rządu przez cały rok. W głowach władz lękały się już np. pomysły oskubania emerytalnego OFE... Bondaryk odszedł ze stanowiska szefa ABW. Już wtedy spekulowano, że może chodzić o aferę z przetargami na systemy informatyczne.

23 stycznia w wieku 83 lat zmarł kardynał Józef Glemp, prymas Polski w latach 1981-2009. W tym miesiącu zmarła także Jadwiga Kaczyńska – polska filolog; matka Jarosława i Lecha Kaczyńskich.

ciąg dalszy na str. 8

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____ **Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!**

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

Niedziela Chrztu Pańskiego

PIERWSZE CZYTANIE

Iz 42,1-4.6-7

Czytanie z Księgi proroka Izajasza

To mówi Pan: „Oto mój Sługa, którego podtrzymuję, Wybrany mój, w którym mam upodobanie. Sprawilem, że Duch mój na Nim spoczął; On przyniesie narodom Prawo. Nie będzie wołał ni podnosił głosu, nie da słyszeć krzyku swego na dworze. Nie złamie trzciny nadłamaney, nie zagasí knotka o nikłym płomyku. On z mocą ogłosi Prawo, nie zniechęci się ani nie zatamie, aż utwali Prawo na ziemi, a Jego pouczenia wyczekują wyspy. Ja, Pan, powołałem Cię słusznie, ująłem Cię za rękę i ukształtowałem, ustanowiłem Cię przymierzem dla ludzi, światłością dla narodów, abyś otworzył oczy niewidomym, ażebyś z zamknięcia wypuścił jeńców, z więzienia tych, co mieszkają w ciemności”.

DRUGIE CZYTANIE

Dz 10,34-38

Czytanie z Dziejów Apostolskich

Gdy Piotr przybył do Cezarei, do domu Korneliusza, przemówił: „Przekonuję się, że Bóg naprawdę nie ma względu na osoby. Ale w każdym narodzie miły jest Mu ten, kto się Go boi i postępuje sprawiedliwie. Postać swe słowo synom Izraela, zwiastując im

pokój przez Jezusa Chrystusa. On to jest Panem wszystkich. Wiecie, co się działo w całej Judei, począwszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan. Znacie sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Przeszedł On, dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła, dlatego że Bóg był z Nim”.

EWANGELIA

Mt 3,13-17

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Jezus przyszedł z Galilei nad Jordan do Jana, żeby przyjąć chrzest od niego. Lecz Jan powstrzymywał Go, mówiąc: „To ja potrzebuję chrztu od Ciebie, a Ty przychodzisz do mnie?” Jezus mu odpowiedział: „Pozwól teraz, bo tak godzi się nam wypełnić wszystko, co sprawiedliwe”. Wtedy Mu ustąpił. A gdy Jezus został ochrzczony, natychmiast wyszedł z wody. A oto otworzyły Mu się niebiosa i ujrzał Ducha Bożego zstępującego jak gołębicę i przychodzącego na Niego. A głos z nieba mówił: „Ten jest mój Syn umiłowany, w którym mam upodobanie”.

Paris Saint-Louis - Baptême

Najcenniejszy dar dla człowieka

o. Jerzy Wilk - kamilianin

Zostałeś ochrzczony! Co to dla każdego z nas znaczy? O ile w ogóle coś znaczy. Kto z was pamięta datę swoich urodzin? Kto z Was pamięta datę sw. jego chrztu? Kto się kiedykolwiek nad tym zastanawiał?

Było to przecież bardzo ważne wydarzenie, do którego przygotowywała się cała rodzina. Bo kiedy dziecko się urodzi, wszyscy bardzo się cieszą. Cichutko podchodzą do dziecka i wpatrują się w jego śliczną buzię, odgadując, do kogo jest podobny. Później przynosicie swoje dziecko do Kościoła i prosicie o udzielenie Sakramentu Chrztu waszemu dziecku. Ponieważ jest to wielki dar i bezcenny skarb, pytamy się wtedy o motywacje takiej decyzji, – dlaczego chcecie ochrzcić dziecko? Czy tylko, dlatego, że taka jest tradycja, że tak wypada, że nadarza się okazja do rodzinnego świętowania? Niekiedy można odnieść wrażenie, że dla wielu ludzi Sakrament Chrztu stanowi element religijnego folkloru, nikt nie zastanawia się, czym tak naprawdę jest ten sakrament i co się w nim i przez niego dokonuje. Ważniejsza staje się zewnętrzna oprawa: kamera, zdjęcia, strój, przyjęcie. I zwykle po takim chrzcie następne spotkanie z kościołem ma miejsce dopiero podczas I Komunii św.

Dzisiejsza Niedziela Chrztu Pańskiego przypomina nam wydarzenie historyczne z życia Jezusa. Czytając Ewangelie dostrzegamy Jana Chrzciciela, który głosi chrzest nawrócenia na odpuszczenie grzechów (Mk. 1,4). Rzesze, które przychodziły do niego przyjmowały chrzest z wody z rzeki Jordan, chrzest odpuszczenia grzechów. Jan Chrzciciel mówi o tym bardzo wyraźnie: „Ja was chrzczę

wodą dla nawrócenia; lecz Ten, który idzie za mną, mocniejszy jest ode mnie; ja nie jestem godzien nosić Mu sandałów. On was chrzczyć będzie Duchem Świętym i ogniem.” (Mt 3,11). Przychodzi również Jezus i prosi Jana o chrzest i cóż się dzieje? „A gdy się modlił, otworzyło się niebo i Duch Święty zstąpił na Niego, w postaci cielesnej niby gołębicę, a nieba odezwał się głos: Tyś jest mój Syn umiłowany, w Tobie mam upodobanie.” (Łk 3,21-22). Obraz symboliczny Trójcy Przenajświętszej – Jezus ukazuje swoim uczniom, w jaki sposób będą udzielali Chrztu Świętego. „Idźcie, więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego” (Mk 16,15).

Sakrament Chrztu – dar najcenniejszy. Wyptywająca z wiary rodziców, sprawia, że dziecko narodzi się po raz drugi – stanie się dzieckiem Bożym. Wiara otwiera dla niego bramy życia wiecznego. Dzięki wierze rodziców, zanurzając się w śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa, dziecko zostanie oczyszczone ze zmywu grzechu pierworodnego. Otrzyma także dar Ducha Świętego, który uzdolni je do nazywania Boga Ojcem. Rodzice zobowiązują się do wychowania dziecka po Bożemu, że będzie poznało i kochało Boga

Wiemy, jak ważnym i radosnym dniem jest dzień narodzin człowieka. Jednak dużo radośniejszym, z duchowego punktu widzenia, jest dzień przyjęcia przez człowieka, sakramentu Chrztu św.

Ponówmy, więc pytanie, które postawiłem na początku tego rozważania: „kto pamięta datę swojego chrztu św.? A dziś wieczorem uklękniij i podziękuj Panu Bogu, za nowe Boże życie, otrzymane właśnie w sakramencie Chrztu św., a potem poproś o piękne życie, które niech zawsze, kształtuje się w bliskości samego Jezusa.

„Wszchemogący wieczny Boże, Ty postąłeś na świat swojego Syna, aby oddalił od nas moc szatana, ducha nieprawości, a człowieka wyrwanego z ciemności przeniósł do przedziwnego Królestwa Twojej światłości; pokornie Cię błagamy, abyś te dzieci uwolnił od grzechu pierworodnego i uczynił swoją świątynią i mieszkaniem Ducha Świętego”.

(Modlitwa z egzorcyzmem w czasie Chrztu św.).

Chrzest, który udał się Bogu

Lwów wteady dogorywał. Kilka miesięcy wcześniej wycfal się Niemcy. Przyszli Sowietci. Do więzienia trz fiły siostry mójego Taty – Pappia i Fula, jak je nazywano. Także ich brat Kazik. Mam jego fałszywy, niemiecki ausweis.

W Wigilię roku 1944 w szpitalu na Piekarskiej urodziłem się z wielkim trudem. To osobna historia. Mama nie pozwoliła lekarzowi dokonać wyboru: „matka albo dziecko”. Narobiła krzyku: „i matka, i dziecko”. Widocznie taki był Boży plan – ona dożyła setki, ja mam się całkiem dobrze. Cztery dni później Sowietci zatłukli struja Kazika. Matka, czyli moja Babcia, dostała tylko skrwawione resztki ubrania. Zima była straszna, mrozy sięgały –30°. Cłód i czerwony terror. Tato oddzielony od nas frontem. Brat gdzieś „w lesie” – czyli w partyzantce. Do domu ponad 100 kilometrów. Na szczęście we Lwowie była Babcia i przyjaciele. Trzeba było dzieciaka ochrzcić. Do Marii Magdaleny najbliższej. Mama i chrzestni trafili na proboszcza. Krótkie pytanie o dokumenty. Nie ma. Proboszcz nie ochrzci. Dlaczego? „A bo ja wiem? Może to żydowskie albo bolszewickie dziecko?”. Prowokacja!

Proboszcz bał się prowokacji, która była codzienną bronią Sowietów. Widzi tych ludzi pierwszy raz, dokumentów nie mają, dziecka urzędowej metryki urodzenia nie ma. Jeśli to pułapka – to kula w teb.

Proboszcz zaraz zniknął. Ale został wikary, który prowokacji się nie bał. Nie pytał o nic. Nawet o wiarę – poza tacińską formułą z rytuału. O cóż byto zresztą pytać! Skoro w tak straszny czas, mroźny i krwawy, z dzieckiem przyszli... Czyż to nie jest wyznanie wiary? Wiara Mamy – była, i to mocna. Taty nie było, ale jego wiara była – choć innej jakości i siły. Wiara chrzestnej – płomienna i chyba mistyczna. O chrzestnego lepiej nie pytać. Ale nikogo innego nie było pod ręką. Nawet nie pamiętam jego imienia i nazwiska, przepadł w powojennej zawierusze. Ale pamiętam mamine komentarze na jego temat. Całe szczęście, że nikt wtedy nie pytał o zaświadczenia czy inne kwity dla chrzestnych. I że wikary nawet o rosyj-

Chrzcielnica – kościół św. Augustyna Warszawa

sko-ukraińską metrykę urodzenia polskiego dziecka nie zapytał. Ochrci, resztę zostawiając Bogu. Przecież chrzest to sakrament inicjacji chrześcijańskiej. Skoro Pan Bóg przyprowadził dziecko do chrzcielnicy, to bardziej trzeba zaufać Bogu i sile łaski niż ludziom. I trochę zaryzykować – nie tylko świętość sakramentu złożył w rękach ludzi, ale zaryzykować, jeśli nawet jakieś realne niebezpieczeństwo się czai. Taki mój komentarz w niedzielę Chrztu Pańskiego. Bo mój chrzest chyba udał się Panu Bogu. □

Ks. Tomasz Horak (GN)

Apel katolickich dziennikarzy

Jesteśmy dziennikarzami. Jesteśmy chrześcijanami. Mamy podwójny obowiązek: być świadkami prawdy oraz być świadkami miłości. Świadomi sytuacji, która panuje obecnie w naszej Ojczyźnie Ukrainie, nie mamy prawa milczeć. Świadomi gniewu, roz-

Roman Koszowski (GN)

paczcy i bólu wielu naszych rodaków, nie mamy prawa pozbawić ich słów pocieszenia, solidarności i miłości.

Te słowa czytamy w apelu katolickich dziennikarzy Ukrainy do dziennikarzy świata i wszystkich ludzi dobrej woli (...). Jak zauważają, wokół tych wydarzeń trwa na szczeblu międzynarodowym medialna martwa cisza. Apelują, zatem do swych kolegów za granicą, w tym także w Watykanie, o budzenie sumień hierarchii kościelnej i wiernych. „Już mija miesiąc, odkąd Ukraina, położona w centrum Europy, stała się domem upokorzonych, pobitych, płaczących, spragnionych prawdy i sprawiedliwości – czytamy w apelu. – Pozwólcie nam usłyszeć głos Pasterza, skierowany do nas właśnie teraz! (...) Serce Kościoła

Powszechnego bije na Watykanie. Serce Ukrainy dzisiaj zalewa się krwią. Potrzebujemy usłyszeć, że te dwa serca biją w jednym rytmie. Odczuwamy potrzebę opowiedzieć o tym Ukrainie i światu” – piszą katolicki dziennikarze Ukrainy.

Warto dodać, że przedstawiciele Kościołów na Ukrainie wielokrotnie wypowiadali się na temat kijowskich protestów, wspierając europejskie aspiracje narodu i potępiając użycie przemocy. Także w sprawie niedawnego pobicia dziennikarki i działaczki społecznej Tetiany Czornowit głos zabrali abp Światosław Szewczuk. Zwierzchnik Kościoła greckokatolickiego przypomniał, że znać i mówić prawdę jest prawem wolnych obywateli, stanowiąc jedno z podstawowych praw człowieka. □

opr. Deon.pl

PARYŻ | Papież Franciszek jest niezwykle popularny wśród Francuzów – wynika z sondażu przeprowadzonego przez pracownię BVA, a opublikowanego dziś przez Parisien dimanche i Aujourd' hui-en-France. 85% Francuzów ma dobrą opinię o obecnym Następcy Piotra. Motywując swoje uznanie stwierdzono, że Franciszek jest bliski ludzi i sympatyczny (86%), prosty (85%), szczerzy (84%), skromny (83%), wielkoduszny (82%), mężny (81%), tolerancyjny (79%), przekonujący (77%), obdarzony wizją (58%).

MADRYT | „Rodzina miejscem uprzywilejowanym”. Pod takim hasłem – już po raz siódmy – na madryckim Placu Kolumba spotkały się rodziny. Przyjechały one nie tylko z najdalszych zakątków Hiszpanii, ale także z wielu krajów europejskich. Nad głowami powiewały flagi m.in. Austrii, Portugalii, Francji i Włoch. Jako pierwszy powitał uczestników inicjator Drogi Neokatechumenalnej Kiko Argüello. Przedstawił ponad 100 rodzin, które już wkrótce zostaną wystane na misje na pięć kontynentów. Uczestników madryckiego święta rodziny pozdrowił papież Franciszek, a uroczystej Mszy św.,

w której udział wzięło ok. 50 biskupów z Hiszpanii i z Europy, przewodniczył kard. Antonio María Rouco Varela. W homilii podkreślił nierozdzielność małżeństwa oraz znaczenie rodziny, jako podstawowej komórki społeczeństwa wbrew „intelektualnej i medialnej atmosferze, która na pierwszym miejscu stawia życie cechujące się przemijalnością”. Tak kultura nie jest zdolna do przyjęcia „daru życia, jako daru miłości” – powiedział kard. Rouco Varela.

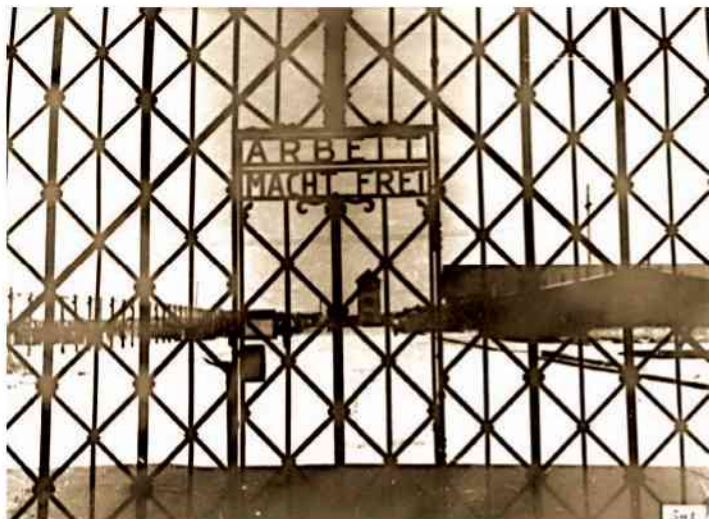
GDĄNSK | Ks. dr Wiesław Szlachetka, został biskupem pomocniczym archidiecezji gdańskiej. Nominację ogłosiła Nuncjatura Apostolska w Polsce. Ks. Wiesław Szlachetka urodził się 21 listopada 1959 r. w Małej Komorzy k. Tucholi. Jego rodzinną parafią była par. Świętej Trójcy w Raciążu. Ukończył technikum rolnicze w Sypniewie. Po maturze wstąpił do seminarium duchownego w Pelplinie, gdzie 17 maja 1986 r. przyjął święcenia kapłańskie. Doktorat z teologii biblijnej uzyskał w 1998 r. w ATK w Warszawie. W 2000 r. został mianowany proboszczem nowo powstałej parafii św. Polikarpa Biskupa i Męczennika w Gdańsku Osowej. □

Kościół wrogiem numer jeden...

Jerzy Klechta

Walka z Kościołem katolickim w Polsce na większe rozmiary przybrała w czasie II wojny światowej. Księżę aresztowano, wysyłano do obozów koncentracyjnych. Oboz hitlerowski w Dachau nazywany był obozem „księżowskim”.

Wysyłano tam polskich księży głównie z terenów włączonych do III Rzeszy: z Wielkopolski, Kujaw, Pomorza, z Torunia, Łodzi i wielu innych miast. Niektóre miejscowości zostały pozbawione jakiegokolwiek opieki duszpasterskiej. Zamykano świątynie, zamieniano je na hurtownie czy składy towa-

rowe - węgla, drewna itp. Tak było na przykład w Łodzi. Prawdziwą gehennę przeżywali mieszkańcy terenów północnych.

Opowiadał mi ks. kard. Henryk Muszyński rodem Kaszub, że w jego rodzinnym mieście - Kościerzynie, zabroniono mówić po polsku nawet w domu. Co więcej, nie wolno było się spowiadać po polsku. Było to dla młodzieńca, mającego powołanie duchowe i patriotyczne utrapienie. Polskich księży usunięto z kościołów, niemieccy urzędnicy nakaz ten wykonywali służbiście. Eksterminacja polskiego duchowieństwa w czasie II wojny światowej była największą w naszych dziejach.

Po zakończeniu wojny i oddaniu Polski, przez przywódców W. Brytanii i Stanów Zjednoczonych, pod wpływem Stalina, zaczął się następny etap walki z Kościołem. Pierwsze miesiące nie zwisały dramatu. Agent sowieckiej bezpieki, prezydent Bolesław Bierut uczestniczył w uroczystościach kościelnych. Ale już od początku 1948 r. zaczął się w Polsce terror stalinowski. Kościół katolicki zaczął być traktowany jako wróg numer jeden. Różne były formy tej walki: od tworzenia wśród duchowieństwa struktur antykościelnych (tzw. księża patrioci) aż po wspieranie prokomunistycznej organizacji Bolesława Piaseckiego (PAX).

Jednak cały wysiłek reżim skierował przeciwko duchowieństwu, z Prymasem Tysiąclecia Stefanem kard. Wyszyńskim, przeciwko liderom stowarzyszeń i prasy katolickiej, nie mówiąc o ofice-

Z KRAJU

• Prezydent Komorowski najpierw skrytykował „podrzucanie mu pod drzwi” złych ustaw, a następnie podpisał ustawę „emerytalną” o OFE, która przekazuje połowę oszczędności obywateli z tych funduszy do ZUS.

• Polscy biskupi w liście pasterskim przypomnieli, że Kościół jednoznacznie opowiada się przeciw dyskryminacji ze względu na płeć, ale równocześnie dostrzega niebezpieczeństwo niwelowania wartości płci. Biskupi apelują do rodzin i ludzi dobrej woli o odważne działania, które „będą służyć upowszechnianiu prawdy o małżeństwie i rodzinie”. Przecistawiają się też ideologii gender, której niebezpieczeństwo „wynika w gruncie rzeczy z jej głęboko destrukcyjnego charakteru zarówno wobec osoby, jak i relacji międzyludzkich, a więc całego życia społecznego. Człowiek o niepewnej tożsamości płciowej nie jest w stanie odkryć i wypełnić zadań stojących przed nim zarówno w życiu małżeńsko-rodzinnym, jak i społeczno-zawodowym. Próba zrównania różnego typu związków jest de facto poważnym osłabieniem małżeństwa jako wspólnoty mężczyzny i kobiety oraz rodziny, na małżeństwie zbudowanej”.

• PiS przygotowuje swój program. Zakłada on m.in. likwidację gimnazjów i NFZ, a także powrót do 22-procentowego VAT-u. Elementem programu gospodarczego PiS jest Narodowy Program Zatrudnienia (projekt ustawy został odrzucony w Sejmie). PiS proponuje ponadto zmiany w systemie emerytalnym, m.in. odejście od reformy wydużającej wiek emerytalny do 67 lat. W programie zdrowotnym PiS zakłada, że docelowo nakłady na służbę zdrowia powinny wynieść 6 proc. PKB (produktu krajowego brutto).

• Grupa polskich posłów i senatorów po raz pierwszy w historii jedzie za granicę, by zbadać sytuację

prześladowanych wyznawców Chrystusa. Członkowie parlamentarnego zespołu obrony chrześcijan pojedą do Egiptu.

• Wyniki badań próbek pobranych z wraku Tu-154M w Smoleńsku nie wskazują na możliwość wybuchu w samolocie.

• Prokuratura umorzyła sprawę raportu z weryfikacji Wojskowych Służb Informacyjnych. W sprawie tej chciano uchylać immunitet Antoniego Macierewicza. Śledztwo trwało od 2007 roku.

• Prezes PiS Jarosław Kaczyński przesłał list do brytyjskiego premiera, w którym wyraża zdziwienie krytycznymi słowami Davida Camerona o otwarciu rynku pracy dla przybyszów z nowych państw UE, w tym z Polski. Cameron podtrzymał swoje stanowisko, że emigranci szkodzą brytyjskiej gospodarce.

• Prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich Skowroński poinformował o wystąpieniu SDP z Konferencji Mediów Polskich. Skowroński napisał w oświadczeniu, że Konferencja Mediów Polskich przestała być instytucją, która reprezentuje wydawców i nadawców. W 2011 r. z Konferencji wystąpiło Katolickie Stowarzyszenie Dziennikarzy.

• Europoseł Adam Bielan (dawniej PiS) dołączy do partii Jarosława Gowina - Polska Razem i ma wystartować w wiosennych wyborach do Parlamentu Europejskiego.

• Funkcję prezesa Związku Żołnierzy Wojska Polskiego objął gen. Franciszek Puchała, jeden z autorów planów stanu wojennego w 1981 roku! Karierę zaczynał w KBW, studia w zakresie wojskowości skończył w Moskwie, a w 1983 roku stanął na czele Zarządu Operacyjnego Sztabu Generalnego WP, który z dowództwem Układu Warszawskiego planował ofensywę na Zachód. Zawodową służbę zakończył dopiero w 2001 roku.

• Tomasz Dziemianczuk otrzymał wizę na wyjazd z Rosji i wrócił do Polski. Dziemianczuk był jednym z 30 aktywistów Greenpeace zatrzymanych we wrześniu na Morzu Barentsa.

• Prokuratura Okręgowa w Warszawie umorzyła śledztwo w sprawie złożenia fałszywego oświadczenia majątkowego przez b. wiceministra transportu, postać PO Tadeusza Jarmuzewicza. CBA odwołuje się od tej decyzji. Media twierdzą, że podobne zarzuty usłyszy także b. minister transportu Nowak. Na pierwszą połowę stycznia prokuratura wyznaczyła termin przesłuchania byłego ministra transportu już jako podejrzanego.

• Do 2020 roku każdy Polak ma mieć dostęp do internetu o przepustowości co najmniej 30 Mbps. Tak zakłada przynajmniej Program Operacyjny Polska Cyfrowa. Projekt dofinansowywany jest w poszczególnych regionach ze środków europejskich.

• Unia zaostroża przepisy dotyczące produkcji wędlin. Wszystko wskazuje na to, że zostaniemy pozbawieni smaku tradycyjnie wędzonych wędlin. Niektóre zakłady już zapowiadają likwidację, bo badania wykazują, że wyrobom polskich producentów daleko do spełnienia nowych wymogów dotyczących zawartości substancji smolistych w żywności, które wchodzi w życie na terenie Unii Europejskiej we wrześniu 2014 r.

• W Zakopanem został powołany zespół do spraw szacowania strat wywołanych przez wiatr halny. Dane mają trafić do wojewody małopolskiego. Władze miasta liczą na pomoc rządową. Halny wiejący w Tatrach pod koniec grudnia osiągnął prędkość 176,5 km na godzinę.

• W wieku 81 lat zmarł w Katowicach Wojciech Kilar, znany twórca muzyki koncertowej i filmowej. □

rach Armii Krajowej, nawet tych, którzy się ujawnili. Zapadły wyroki śmierci. Nie piszemy tu oczywiście całej historii martyrologii polskiego katolicyzmu, pokrótce ukazujemy jedynie tło i podwaliny, na bazie których – zgodnie z osobistymi dyrektywami Stalina – przystąpiono do niszczenia polskiego Kościoła w nadchodzących dziesięcioleciach.

W niszczeniu polskiej duchowości – wiary naszych ojców – szczególnie haniebną rolę odegrały tajne służby peerełowskiej i sowieckiej bezpieki. Na żadnym innym polu nie było tak bliskiej współpracy między Sowietami a polskimi komunistami, jak właśnie w walce z Kościołem katolickim.

Kilka miesięcy spędziłem w Instytucie Pamięci Narodowej, wertując materiały Urzędu Bezpieczeństwa i jego następczyni Służby Bezpieczeństwa, dotyczące biskupa łódzkiego Michała Klepacza. Przejął on przewodnictwo Episkopatu Polski, gdy aresztowany został prymas Wyszyński. Bp. Klepacza oceniano jako tego, który nazbyt był ustępliwy wobec władz komunistycznych. Jakże inna postać ukazuje się z dokumentów IPN. Był inwigilowany dniem i nocą. W dosłownym tego słowa rozumieniu. Tajni współpracownicy znajdowali się w jego najbliższym otoczeniu. Był opleciony agenturalną pajęczyną w niespotykanej skali, od jednego z szoferów poczynając, po niejednego współpracownika, także noszącego sutannę. O każdym jego spotkaniu, czy to w Komańczy, gdzie został osadzony Prymas Wyszyński, czy to z przyjacielem z czasów wojennego podziemia Akowskiego na Wileńszczyźnie, na biurka szefów bezpieki słyły sążniste raporty. Napisałem o tym książkę pt. „Biskup Michał Klepacz w dokumentach bezpieki”. Ówczesny biskup krakowski Karol Wojtyła przychylnie oceniał

postawę bp. Klepacza, jako tego, który nie dał się zwiść bezpiece.

Gdy kard. Karol Wojtyła zasiadł na tronie papieskim, bezpieka potroiła swoje wysiłki. Zaczął się nowy, zbrodniczy w zamiśle etap walki z Kościołem katolickim. Kierowniczą rolę w tej walce przejęły tajne służby sowieckie. W Moskwie w pełni zdawano sobie sprawę z tego, że TEN Polak w Watykanie stanowi dla nich ogromne niebezpieczeństwo.

Oficer KGB Waslij Mitrochin, pod koniec lat 90-tych zbiegł do Wielkiej Brytanii. Wywiózł ok. 25 tys. stron tajnych dokumentów rosyjskich służb specjalnych. Przeważały dokumenty z lat pontyfikatu Jana Pawła II. Ich analiza pozwala stwierdzić, że inwigilacja Watykanu stała się dla Kremla kwestią priorytetową. Przygotowano operację o kryptonimie „Triangolo” (Trójkąt). Głównym jej celem było doprowadzenie do zamordowania Papieża – Polaka.

Karol Wojtyła metody działań bezpieki znał z czasów krakowskich, doświadczał ich na własnej osobie. Nie bez powodów polecił kapłanom archidiecezji informowanie go o każdym, nawet najmniej niewinnym kontakcie z bezpieką. Tajna agentura chwyciła się bowiem każdego sposobu, aby zdobyć informacje. Akta operacji „Triangolo” tajni agenci KGB wywieźli z Warszawy w 1989 r.

Jan Paweł II już wcześniej zdecydował o zbadaniu skali działalności tajnych służb komunistycznych w Watykanie. Jezuita ojciec Robert Graham, w gronie osób mu bliskich nazwany został Papieskim Bondem. Otrzymał bowiem od Jana Pawła II misję najwyższej wagi. Miał zbadać jak daleko agentura sowiecka posunęła się w działaniach przeciwko Stolicy Apostolskiej. Ojciec Graham współpracował z CIA. Po zamachu na Papieża, 13 maja 1981 r., otrzymał od CIA tysiące stron tajnych materiałów. *ciąg dalszy na str. 15*

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- W orędziu na Boże Narodzenie papież Franciszek zaapelował o przerwanie konfliktu w Syrii i zapewnienie pomocy humanitarnej jej ludności. Ojciec św. modlił się o pokój w Republice Środkowoafrykańskiej, w Sudanie Południowym i o nawrócenie serc „ludzi przemocy”.
- Protest na kijowskim Majdanie trwa. Kilka-set osób protestowało dodatkowo przed siedzibą MSW Ukrainy w Kijowie domagając się ukarania winnych brutalnego pobicia dziennikarki i aktywistki Euromajdanu Tetiany Czornowot oraz dymisji szefa resortu spraw wewnętrznych Zacharczenki. Czornowot pisała o nadużyciach władz i korupcji.
- W 2014 roku Rosja udzieli Białorusi nowego kredytu, który będzie sięgał 2 mld euro. Wcześniej prezydent Putin poinformował, że Rosja zainwestuje też 15 mld dolarów w obligacje ukraińskiego rządu.
- Prezydent Rosji Putin oświadczył, że potencjał obronny jego kraju uległ wzmocnieniu dzięki skierowaniu do służby nowego strategicznego okrętu podwodnego i dyslokacji pierwszych rakiet balistycznych nowej generacji odpalanych z lądu.
- MSZ Ukrainy zaakceptowały wniosek o zakaz wjazdu na terytorium kraju dla 36 cudzoziemców, podejrzewanych o „udzielanie konsultacji opozycji w celu destabilizacji sytuacji w państwie”.
- Wg sondaży prezydent Ukrainy Janukowycz wygrałby pierwszą turę wcześniejszych wyborów prezydenckich, jednak w drugiej przegraby z każdym z potencjalnych kandydatów opozycji.
- Prezydent Syrii Asad wystosował prywatny list do papieża Franciszka, w którym wyraził gotowość do wzięcia udziału w negocjacjach pokojowych.
- Turecka policja rozpendziła setki demonstrantów, którzy próbowali zgromadzić się na placu Taksim w Stambule, by domagać się dymisji premiera Erdo-

gana. Jego partią wstrząsnął skandal korupcyjny. Trzech ministrów podało się do dymisji. Premier wymienił ogółem 10 ministrów, ale wizerunek rządu się nie poprawił.

- Przywódca Korei Północnej Kim Dzong Un zaapelował do północnokoreańskiej armii o gotowość do walki, zapewniając jednocześnie, że wojna może wybuchnąć „bez uprzedzenia”.
- Chiny zdecydowały o złagodzeniu dotychczasowej polityki jednego dziecka. Zniknąć mają też obozy reedukacji przez pracę. Zgodnie z uchwaloną rezolucją małżeństwa będą mogły mieć dwoje dzieci, o ile jeden z małżonków lub oboje są jedy-nakami. Z badań demografów wynika, że konsekwencją polityki „jednego dziecka” jest to, iż do 2050 r. jedną czwartą społeczeństwa będą stanowiły osoby powyżej 65 lat.
- Rozpada się Sudan Południowy. W starciach na tle etnicznym zginęły tam tysiące ludzi.
- Stany Zjednoczone dostarczają „po cichu” wojskom irackim pociski rakietowe powietrze-zie-mia oraz drony zwiadowcze, co ma pomóc Irakijczykom w walce z Al-Kaidą.
- Odsetek Rosjan, którzy uważają się za prawosławnych chrześcijan, w ciągu ostatnich 24 lat wzrósł czterokrotnie. Obecnie za wierzącego prawosławnego chrześcijanina uważa się dwóch na trzech Rosjan, w porównaniu do zaledwie jednego na sześciu w roku 1989. Najnowszy sondaż wykazał, że jako prawosławni chrześcijanie określa się 68 procent badanych Rosjan, w porównaniu z 17% w 1989 r. Odsetek osób deklarujących się jako muzul-manie wzrósł z 1% w 1991 do 7% obecnie. Liczba rosyjskich katolików i protestantów pozostaje mniej więcej na tym samym poziomie – ok. 1%.
- Rosyjski biznesmen Chodorkowski, były magnat i miliarder, w tydzień po zwolnieniu z rosyjskiego

więzienia i przewiezieniu do Niemiec, poprosił o wizę szwajcarską.

- Czechy stają się jednym z najpopularniejszych kierunków emigracji współczesnych Rosjan. Oficjalnie żyje tu ich ponad 40 tysięcy, nieoficjalnie kilkakrotnie więcej. Po USA, Niemczech i Łotwie, Czechy stały się największym skupiskiem Rosjan na Zachodzie.
- Zespół rosyjskich ekspertów medycyny sądowej orzekł, że były przewodniczący Autonomii Palestyńskiej Arafat nie został otruty i zmarł z przyczyn naturalnych. To już kolejna ekspertyza. Pogłoski o otruciu Arafata pojawiają się od momentu jego śmierci w Paryżu.
- Genderyści atakują. Podczas wigilijnej Mszy św. w kolońskiej katedrze na ołtarz wyskoczyła półnaga aktywistka Femenu. Kobieta miała na piersiach napis „I am God” („Jestem Bogiem”). Dwa razy do podobnych profanacji doszło też w kościele św. Magdaleny w Paryżu.
- Potężna eksplozja wstrząsnęła stolicą Libanu w pobliżu dzielnicy rządowej. Zginęło pięć osób, wśród nich były minister finansów.
- Ponad 500 tysięcy osób spędziło święta w USA bez prądu. W wyniku śnieżyc i marznącego deszczu w USA i Kanadzie zmarło 27 osób.
- 15 osób zginęło, a 28 zostało rannych w wybuchu, do którego doszło w trolejbusie w Wołgogradzie na południu Rosji. Był to już drugi zamach terrorystyczny w tym mieście. Dzień wcześniej, 29 grudnia, na dworcu kolejowym bomba, zdetonowana przez terrorystkę-samobójczynię zabiła 16 ludzi i raniła 50.
- Pod Moskwą odbył się pogrzeb Michajła Kałasznikowa, konstruktora broni, w tym najpopularniejszego w świecie karabinu automatycznego AK-47. Kałasznikow miał 94 lata. □

Rok 2013 za nami

ciąg dalszy ze str. 3

Francuzi skutecznie interweniują w Mali. W Republice Środkowoafrykańskiej zawarto w tym czasie rozejm i nikt nie podejrzewał, że pod koniec roku przyjdzie Francji interweniować i tam.

Luty

Podobno dzień 8 lutego był jednym z najszcześniejszych dni w życiu Donalda Tuska, tak przynajmniej twierdził sam premier. Po negocjacjach w Brukseli, podczas których uchwalono projekt budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020, polska delegacja wynegocjowała 105 mld 800 mln euro. Tusk w wyemitowanym przez TVP spocie telewizyjnym zapowiedział, że rusza w Polskę i rozpoczyna konsultacje ws. wydawania środków unijnych. Nigdzie jednak nie pojechał. Pierwsza rekonstrukcja rządu: minister finansów Rostowski został wicepremierem, dotychczasowy szef MSW Cichocki szefem Kancelarii Premiera, a Bartłomiej Sienkiewicz objął resort spraw wewnętrznych. „Poprawne politycznie” media atakują Kościół za sprzeciw wobec in vitro.

11 lutego – papież Benedykt XVI ogłosił, że 28 lutego 2013 r. o godz. 20 zakończy swój pontyfikat. 15 lutego – w Rosji (w obwodach czelabińskim, tiumeńskim i swierdłowskim) oraz przylegających regionach Kazachstanu miał miejsce upadek meteoroidu.

Marzec

13 marca – konklawe wybrało nowego papieża – został nim kard. Jorge Mario Bergoglio, który przyjął imię Franciszka. Tusk zostawia na razie Gowina w rządzie. Minister zdrowia Artukowicz zapowiedział nowe plany w ochronie zdrowia, w tym m. in. likwidację centrali NFZ, przekazanie kompetencji wojewódzkim oddziałom funduszu oraz powołanie Urzędu Ubezpieczeń Zdrowotnych, który zajmie się m. in. wyceną świadczeń. Pod koniec roku znowu coś będzie „zapowiadał” i zdymisjonuje szefową NFZ, Pachciarz. A kolejki do lekarzy będą rosty...

Media ujawniają, że dwaj szefowie spółki PL 2012 zainkasowali wysokie premie za pracę przy Euro 2012. Szef spółki Herra

foto: T. Różański

otrzymał 1 330 436 zł., a wiceprezes Bogucki 1 307 713 zł. Niektórym rzeczywiście żyje się dostatniej...

Justyna Kowalczyk wygrała klasyfikację generalną pucharu świata w biegach narciarskich, a Kamil Stoch wygrał konkurs skoków na MŚ.

Kwiecień

Konferencja Episkopatu Polski przedstawiła dokument bioetyczny, odnoszący się m.in. do kwestii zapłodnienia metodą in vitro. Sejm odrzucił wniosek o wotum nieufności dla ministra transportu Nowaka. PO jeszcze „zegarmistrza” wybroniło, ale dymisji miłośnik drogich czasomierzy i tak nie uniknie. Na razie premier Tusk odwołał za to Budzanowskiego ze stanowiska ministra skarbu za zamieszanie w związku z memorandum gazowym ws. budowy drugiej nitki gazociągu Jamat-Europa, podpisanym między EuRoPol Gazem a Gazpromem, o czym nie wiedział ani minister, ani premier. Trochę później zdymisjonował też ministra sprawiedliwości Cowina. „Żółta kartka” dla PO: wybory uzupełniające do Senatu w Rybniku wygrał kandydat PiS Piecha. Prokuratura apelacyjna w Lublinie zatrzymała marszałka województwa podkarpackiego, Mirosława K. z PSL i postawiła mu zarzuty korupcyjne. Sąd Apelacyjny w Warszawie prawomocnie uniewinnił byłą posłankę Sawicką i burmistrza Helu Wądołowskiego z zarzutów korupcyjnych. Za kilka miesięcy doborą się za to do skóry „agenta Tomka”, obecnie posła PiS Tomasza Kaczmarska. Wyrzucony z SLD Kalisz ogłosił, że zakłada stowarzyszenie „Dom wszystkim – Polska”. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyznała Telewizji Republika koncesję na nadawanie programu telewizyjnego drogą satelitarną i kablową.

Za granicą Królowa Holandii Beatrix abdykowała na rzecz najstarszego syna Wilhelma Aleksandra, po 33 latach zasiadania na holenderskim tronie. Zmarły: Margaret Thatcher, brytyjska polityk i prawnik, premier Wielkiej Brytanii w latach 1979-1990; Barbara Piasecka-Johnson, jedna z najbogatszych kobiet na świecie, współwłaścicielka koncernu Johnson&Johnson.

Maj

Koniec reformy Gowina: Sejm przegłosował obywatelski projekt przywracający 79 zlikwidowanych sądów rejonowych. W sondażach PiS zaczyna przeganiać PO. Wg sondażu CBOS z maja na PiS zagłosowałoby %, a na PO %. Proporcje te do końca roku się zwiększą. Władysław Ortyl, senator PiS został nowym marszałkiem podkarpackim. Podkarpacie stało się jedynym województwem, w którym rządzi PiS (na jego rzecz władzę straciła koalicja PO-PSL-SLD). Przewaga ta utrzyma się do końca roku. Prokuratura Okręgowa w Warszawie wszczęła śledztwo ws. złożenia fałszywego oświadczenia majątkowego (zegarki) przez min. Nowaka.

Czerwiec

Nowa „żółta kartka” dla PO. W przedterminowych wyborach do Rady Miasta i na prezydenta w Elblągu Jerzy Wilk z PiS pokonał Elżbietę Gelert z PO. W Warszawie odbył się I Kongres Ruchu Narodowego. Integracja ruchu postępuje jednak ślamazarnie.

Kolegium NIK oddaliło zastrzeżenia ministerstwa sportu i turystyki, uznając ostatecznie, że ministerstwo wydało publiczne pieniądze na koncert Madonny niegospodarnie i niezgodnie z ich przeznaczeniem. Gronkiewicz-Waltz uroczystie otworzyła zamknięty od wielu miesięcy tunel pod Wistostradą. Po południu trzeba było go zamknąć z powodu ulewy...

Zwierzchnicy Kościołów Polski i Ukrainy podpisali wspólną deklarację dotyczącą zbrodni wołyńskiej, w której zaapelowali o wzajemne przebaczenie i pojednanie narodów.

Lipiec

Lotnisko w Modlinie po ponad półtorocznej przerwie znów mogło

przyjmować duże samoloty pasażerskie. Nowe lotnisko wybudowano od razu z... usterkami pasa startowego.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyznała Telewizji Trwam koncesję na nadawanie na pierwszym multipleksie cyfrowym, ale musiała ona czekać na częstotliwość, zajmowaną przez TVP do końca roku, płacąc przez cały czas za koncesję.

Podczas uroczystości w Łucku na Ukrainie, upamiętniających zbrodnię wołyńską młody mężczyzna rozbił na garniturze prezydenta Komorowskiego jajko.

Za granicą Ojciec św. Franciszek ogłosił, że w 2016 roku Światowe Dni Młodzieży odbędą się w Krakowie. Edward Snowden, który ujawnił, że amerykańskie służby gromadziły dane dotyczące rozmów telefonicznych i działań w Internecie obywateli USA i cudzoziemców, wystąpił o azyl polityczny w ponad 20 krajach, w tym w Polsce. Ostatecznie został w Moskwie, a jego rewelacje zostały przez Rosję odpowiednio rozegrane. Chorwacja stała się 28. państwem członkowskim Unii Europejskiej.

Sierpień

IPN ogłosił nazwiska dziewięciu ofiar komunistycznego terroru, które udało się zidentyfikować dzięki testom DNA. Wśród odnalezionych na „Łączce” byli m.in. dowódcy podziemia: major Zygmunt Szendzielarz, ps. „Łupaszka”, oraz cichociemny – płk Hieronim Dekutowski, ps. „Zapora”. Wybory przewodniczącego w PO. Na Tuska oddano 79,4% głosów, na Gowina 20,4%. Był to zarazem początek końca Gowina w Platformie. John Godson ogłosił, że odchodzi z klubu parlamentarnego PO i partii.

Rosnąca dziura budżetowa zmusiła latem rząd do nowelizacji budżetu i zniesienia pierwszego progu ostrożnościowego w finansach publicznych, zapobiegającego nadmiernemu zadłużaniu się państwa. Do Polski przyjechał superszybki pociąg Pendolino. Na testy, bo na tory ma wjechać w maju 2014 r.

W sporcie – Paweł Fajdek został mistrzem świata w rzucie młotem podczas odbywających się w Rosji lekkoatletycznych mistrzostw świata. Zmarł Sławomir Mrozek. Miał 83 lata.

Wrzesień

Premier Tusk podczas otwarcia Forum Ekonomicznego w Krynicy ogłosił zakończenie kryzysu. W tym samym miesiącu ogłosił też propozycje zmian w OFE, co mogłoby świadczyć o czymś wręcz przeciwnym. Zdzisław Pupa (PiS) zdobył mandat senatora na Podkarpaciu. Głosowało na niego 60,8%, Mariusz Kawa (PO-PSL) otrzymał 21,3%. Ulicami Warszawy przeszedł marsz gwiazdzisty. Premier Tusk na wniosek ministra obrony wszczął procedurę odwołania szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego gen. Noska. Postowie odrzucili obywatelski projekt zastrzegający przepisy aborcyjne. Premier Tusk powiedział w Katowicach, iż nie sądzi „aby Polska dzisiaj potrzebowała kolejnych przyspieszonych wyborów parlamentarnych”.

W wieku 63 lat zmarł polski kolarz szosowy Stanisław Szozda, zwycięzca Wyścigu Pokoju i Tour de Pologne, medalista olimpijski i mistrzostw świata.

Październik

Jesienią koalicja rządząca odrzuciła poparty przez milion Polaków wniosek o referendum edukacyjne. CBA doprowadziło do aresztowania kilkunastu osób zamieszanych w potężną aferę korupcyjną związaną z informatyzacją urzędów centralnych. Szef CBA Wojtunik określił ją mianem największej afery korupcyjnej w historii Polski.

W Warszawie ocalała Cronkiewicz-Waltz. Nie odwołano jej w referendum, bo frekwencja była zbyt niska. Do urn poszło tylko 25,6% uprawnionych. Władze wzywały publicznie do bojkotu referendum.

Wybory na przewodniczącego dolnośląskiej PO wygrał Protasiewicz, wygrywając z Grzegorzem Schetyną. Wkrótce okazało się, że do walki ze Schetyną używano przekupstwa w postaci kupowania głosów za pracę w spółkach skarbu państwa.

W Senacie opracowano projekt ustawy dekomunizującej przestrzeń publiczną (nazwy ulic). Rząd wyraził na ten temat negatywne stanowisko. Zmarł Tadeusz Mazowiecki.

Rosja wywiera naciski na kraje, które mają w Wilnie podpisać umowy stowarzyszeniowe z Unią Europejską. Balansowanie pomiędzy UE a Rosją skończy się źle dla prezydenta Ukrainy. Wielotygodniowe protesty na Majdanie w Kijowie przeciw polityce zbliżenia z Moskwą potrwać do końca roku.

Listopad

11 listopada znowu tłumy na ulicach. W Warszawie dochodzi do zamieszek, które media starają się zdyskontować przeciw organizatorom. Premier przeprowadził od dawna zapowiadaną rekonstrukcję rządu. Odwołał m.in. min. finansów Rostowskiego, o którym przez sześć lat mówił, że jest jednym z najlepszych ministrów finansów w Europie.

Szczyt UE w Wilnie kończy się klapą. Rozmowy rządu z Kościołem na temat funduszu kościelnego weszły w całkowity impas. Pod koniec roku w błyskawicznym tempie doprowadzono do zmiany ustawy o OFE, co wielu komentatorów uznało za rządowy „skok na kasę” przyszłych emerytów. Wg ankietowanych Polaków było to najważniejsze wydarzenie roku. Na drugim miejscu uplasowały się awantury na Marszu Niepodległości 11 listopada – spalenie budki strażniczej przed ambasadą Rosji i tęczy na pl. Zbawiciela, a na trzecim – wielomiesięczne wybory w PO i rywalizacja między Tuskiem a Gowinem i Schetyną.

We Francji kilka tysięcy ciężarówek blokowało autostrady i szosy w proteście przeciwko proponowanemu przez rząd „podatkowi ekologicznemu”

Grudzień

Wyjście z Platformy grupy Gowina. Jarosław Kaczyński wspiera jako pierwszy Ukraińców na Majdanie. MZS Rosji Ławrow podczas wizyty w Warszawie oświadczył, że Rosja nie odtajni więcej dokumentów katyńskich, a wrak Tupolewa odda, kiedy będzie chciała (tj. po zakończeniu swojego „śledztwa”), a Ukraińcy muszą się porozumieć bez tych, „co bez zaproszenia odwiedzają ich kraj”. Polska, poza wsparciem Francuzów w Mali, udzieli także pomocy logistycznej w Republice Środkowoafrykańskiej. SLD przygotował ustawę, która ma znieść święto Trzech Króli 6 stycznia. Jest to jeden z wielu aktów ataków na religię, które miały miejsce w czasie całego roku (od prawdziwych i domniemych aktów pedofilii wśród księży, po próbę usuwania krzyża z Sejmu przez „palikociarzy”). Na koniec roku próbuje się też przy użyciu tajnych służb zdezasuować Antoniego Macierewicza. Z władz PO wypada Schetyna, co odebrano jako ostateczne dobijanie tego polityka. Najmodniejszym słowem grudnia okazało się „gender”. Biskupi polscy piszą na ten temat list pasterski, co laickie media przyjmują wręcz z wściekłością. 74% badanych w grudniu Polaków źle ocenia pracę rządu. W sumie rzeczywiście... ważnych wydarzeń nie było. No może poza tym, że nasi skoczkowie narciarscy zaczynają dominować w Pucharze Świata. □

Oprac. Bogdan Usowicz

Św. Małgorzata Bourgeoys

ciąg dalszy ze str. 2

Przekonana o przewodniej roli rodziny w kształtowaniu nowego kraju, i podstawowej misji kobiet w rodzinie, robi wszystko, by kształcić przyszłe matki i żony. Dopiero pięć lat później Montreal otrzymały budynek szkolny. Jest to obora gubernatora de Maisonneuve. Następnie Małgorzata tworzy Zgromadzenie świeckie wzorowane na tym z Troyes, z którego sama wyszła, dostosowane jednak do nowych warunków. Pragnie sprostać potrzebom młodych kobiet i dziewczyn, których ignorancja religijna i świecka mogłaby zagrozić wychowaniu dzieci i przyszłości kolonii. Przyłącza się do niej grupa nauczycielek zdecydowanych na życie w bohaterskim ubóstwie, modlitwie i niestrudzonej służbie bliźniemu. Wzorem „życia podróźniczego” Marii i wbrew praktykom karmelitanek, zakonnice żyją bez klauzury, co jest nowością w tamtych czasach. Naraża je to na wiele cierpień, lecz dzieło stale się rozrasta. Ma poparcie duchowe, moralne i materialne Sulpicjuszy. Poczynając od 1659 roku szkoła może już przyjmować dziewczyny rekrutowane przez proboszczów we Francji i obdarzane posagiem przez króla Ludwika XIV, aby mogły wyjść za mąż w Montrealu. Małgorzata traktuje je jak własne córki i kształci posługując się najbardziej nowatorskimi na swoje czasy metodami pedagogicznymi. Tak rodzi się system szkolny i powstaje sieć opieki społecznej, która powoli rozciąga się na cały kraj, co przysparza Małgorzacie tytułu „Matki Kolonii” i współzałożycielki Kościoła kanadyjskiego. Aby osiągnąć cel musi zmagać się nieustannie nie tylko z surową przyrodą, lecz również z otoczeniem. Wychodzi jednak zwycięsko z czteroletniej depresji, w którą, pod koniec życia, wtrąciły ją intrzygi zakonnicy pragnącej zająć jej miejsce.

Zgromadzenie Najświętszej Marii Panny otrzymało statut cywilny

od Ludwika XIV w 1671 roku, następnie kanonicznie w liście pasterskim biskupa Quebecu pięć lat później. Zgromadzenie zaczyna działać w innych miejscach, poza wyspą Montrealu i na obrzeżach: w Champlain, Pointe-aux-Trembles, Lachine. W 1678 jest wreszcie ukończony murywany kościół Notre-Dame-de-Bon-Secours, po czym sześćdziesięcioletnia zakonnica wybiera się w ostatnią podróż do ojczyzny, skąd wraca po wielu tarapatkach i chorobach. Pożar, który niszczy w 1683 całkowicie dom Zgromadzenia nie zniechęca jej do dalszych działań, gdyż to „właśnie dzięki Opatrzności Boskiej otrzymuje środki do zbudowania nowego, większego budynku”. W 1698 roku przychodzi wreszcie zatwierdzenie reguły, jaką opracowała, nie bez kilkuletniej „walki” toczony przez Małgorzatę z hierarchią o każde słowo tekstu. Małgorzata umiera dwa lata później w aurze świętości, oddawszy życie dla uzdrowienia młodej siostry. Odchodzi spokojnie, ufna w przyszłość swojego dzieła. Czterdzieści siostr zakonnych będzie je kontynuować z powodzeniem. Nazajutrz po jej śmierci, pewien ksiądz pisał: „Jeśli święci by się kanonizowali jak kiedyś przez głosowanie ludu i duchowieństwa, jutro odprawiona by była Msza w intencji Świętej Małgorzaty Kanadyjskiej”.

Działalność wychowawcza i apostołska świętej Małgorzaty Bourgeoys jest kontynuowana. Ponad 2600 siostr z Congrégation de Notre-Dame działa w najróżniejszych dziedzinach – od szkoły średniej po uniwersytet, od opieki społecznej po duszpasterstwo rodzinne, parafialne i diecezjalne. Odnajduje się je w Kanadzie i w Stanach Zjednoczonych, ale również w Japonii, w Ameryce Potudniowej, w Kamerunie, ostatnio także i we Francji.

M. P. Wittowie,
dedykujemy Margaux

KRZYŻÓWKA Z ZAKAZEM NA 2014 ROK

PROPONUJE: MDZ

Poziomo: A-10. Skład tekstu o dowolnej liczbie wierszy tworzących pionowy pas. B-1. Hierarcha KK. C-10. Trójtłenek arsenu. D-4. Roślina z rodziny psiankowatych, której liście zawierają nikotynę będącą główną przyczyną zachorowań na raka płuc. E-1. Stolica departamentu Loir-et-Cher. E-12. Ewa Bożena .... Marszałek Sejmu RP. G-1. Rygiel, zasuwka u drzwi. G-12. Powóz konny, karoca. I-1. Dobór kolorów charakterystyczny dla danego malarza lub szkoły malarstwa. I-13. Badanie mające na celu sprawdzenie czegoś. J-10. Olbrzymi kamienny głaz. K-1. Osoba zajmująca się dostawą. L-8. Transplantacja. Ł-2. Otwór wykopany lub wywiercony w ziemi, obudowany i wyposażony w urządzenie do wydobywania wody.

Pionowo: 1-G. Broń sieczna o prostej i ostro zakończonyj głowni. 2-A. Dawniej był nazywany suchotnikiem. 3-I. Ferenc... (1811-1886), węgierski kompozytor i pianista. 4-D. Stempel, pieczęć (en français - s'il vous plait). 5-A. Zarys, kontury czegoś. 6-I. Obszar wodny lub jego część. 7-A. Stolica Norwegii. 8-J. Ozdobna szata liturgiczna w kształcie peleryny z kapturem. 10-A. Miejsce zespawane. 11-J. Sang (po polsku - proszę). 12-A. Wąski pas zawiązywany w talii lub na biodrach. 13-I. Część sań. 14-E. Długa i nudna mowa zawierająca napszone pouczenie. 15-A. Jednolite jasne tło, na którym drukuje się tekst lub rysunek. 16-G. Kuchenny stótek bez poręczy i bez oparcia. 17-B. Wyjątkowa sytuacja sprzyjająca czemuś. □

Litery z pół ponumerowanych od 1 do 27 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z numeru 38/2013 GK: Polska Niepodległa.

Poziomo: operacja, badacz, Bitwa, Stowacki, troska, salto, autopsja, Rossby, landy, psiak, kiry, finał, dudek, sierp, nalot, aport, strop, rondo, plazma, sztolnia, Birze, angora, skleroza, trele, sałata, kramarka. **Pionowo:** fiska, Pitsudski, Polonia, niebo, równowaga, rozmowa, topot, cycesy, rabata, abisał, Nurzec, etalon, osesek, Batory, Otylia, Kaden, Dmowski, artyleria, rudel, Chrobry, obowiązek, Szkot. □

Que nous réserve l'année 2014 ?

Question traditionnelle en ce début d'année, traitée subjectivement bien entendu !

En sport, la route du Mondial au Brésil étant barrée pour les Blancs-et-Rouges, la Pologne n'a rien à attendre des joueurs de football de la sélection nationale, sinon qu'ils fassent tout leur possible, avec l'entraîneur, pour commencer à gagner des matches. En revanche, aux jeux olympiques d'hiver de Sotchi, tout le monde espère une moisson de médailles, en ski de fond avec Justyna Kowalczyk et en saut à ski avec Kamil Stoch, Jan Ziobro, Piotr Żyła ou d'autres. De son temps, Adam Małysz était le seul Polonais à pouvoir rivaliser avec les champions des autres pays. Mais après son départ de la compétition, une nouvelle génération de sauteurs est arrivée et a pris la relève, des jeunes qui ont du talent et qui sont capables de monter sur les marches des podiums. Dans les commentaires des spécialistes, Justyna Kowalczyk et Kamil Stoch sont les valeurs sûres, car ils ont fait leurs preuves au niveau international, soit en championnat soit en coupe.

Sur le plan politique, deux échéances sont inscrites au calendrier électoral. La première, ce sont les européennes qui auront lieu le dimanche 25 mai. La Pologne a droit à 51 sièges et il y a toujours une pléthore de candidats, comme ce fut le cas en 2009 avec 26 (vingt-six) prétendants pour un fauteuil ! Il faut dire qu'être parlementaire européen, c'est avoir un job bien juteux et bien planqué. Pas trop de travail, un bon salaire, des avantages importants, bien loin des réalités quotidiennes des citoyens lambda, mais avec un pouvoir de nuisibilité très élevé. En 5 ans, on peut se faire une belle santé sur le plan financier et s'assurer une retraite dorée. Il n'est dès lors pas étonnant que tant de monde se bouscule aux portillons

pour tenter de décrocher une place. Mais s'il y a beaucoup d'appelés, il y a peu d'élus. Toutefois, c'est une élection qui n'intéresse pas grand monde dans le pays. Avec 24,5 % de participation en 2009, c'est à peine un Polonais sur quatre qui s'est senti obligé d'aller voter, mais combien étaient-ils à être vraiment motivés ? Ce sont les élections pour lesquelles les Polonais se déplacent le moins. Gageons, sans prendre de grands risques, que cette année l'abstention sera encore plus forte, car nos compatriotes ne voient dans ces élections qu'un jeu politique qui ne les concerne pas. En revanche, les partis s'engagent à fond dans la campagne car les gros sous sont un enjeu, et puis il faut toujours tout faire pour battre l'adversaire, que ce soit important ou pas, et prendre la température de l'électorat. Alors on verra les grands ténors de chaque formation faire la tournée des popotes, serrer des mains, embrasser des bébés, tout cela pour motiver Kowalski qui se demande tous les jours comment il va boucler ses fins de mois. Il est dommage que l'Europe ait tourné en eau de boudin du politiquement correct comme elle l'est actuellement, car l'idée qu'avait eue Robert Schuman et les autres pères de l'Europe était une belle idée, mais elle a malheureusement été dévoyée au fil du temps par les successeurs. Si, par-dessus cela, on donne foi au bruit selon lequel Donald Tusk serait appelé à la tête de la Commission européenne, à la place de l'actuel José Manuel Barroso, ce serait vraiment la fin des haricots communautaires. Trente après, nous nous souvenons encore de Jacques Delors qui a marqué l'Europe de sa personnalité, mais nous rappelons-nous ceux qui ont suivi ? Au fil des mandats, sont apparus des hommes de plus en plus fades, représentant le plus petit commun dénominateur européen pour

plaire à tout le monde et éviter les vagues. En passant de Barroso à Tusk, si cela se fait, l'Europe tombera de Charybde en Scylla.

La deuxième échéance électorale, ce sont les élections locales et régionales qui auront lieu le dimanche 16 novembre. Les Polonais se sentent plus concernés par ce scrutin. La dernière fois, le taux de participation était de 47,3 %, soit près de deux fois plus que pour les européennes. C'est que ces élections permettent d'élire les conseillers municipaux, les conseillers de district (powiat) et les conseillers régionaux, ainsi que les chefs des organes exécutifs, c'est-à-dire des gens qui vont prendre des décisions concrètes pour la vie de tous les jours comme l'éducation, l'aide sociale, les transports et les infrastructures routières, la défense de l'environnement, etc. Ce sont de multiples domaines d'intervention et de compétence qui se répartissent entre les trois niveaux. C'est donc bien du concret dont il s'agit et c'est ce qu'apprécient les Polonais. Selon un sondage PBS effectué en mai 2013, 62,4 % d'entre eux pensent que les collectivités gèrent bien les affaires locales et connaissent bien leurs besoins. En sillonnant la Pologne profonde, on peut se rendre compte de visu des progrès réalisés, ce que confirment 74,7 % des personnes interrogées qui sont conscientes des progrès dans leur commune. 65 % souhaitent même que les choses aillent plus vite et 81 % veulent aussi une augmentation des investissements. Il faut dire que les collectivités ont été les grands bénéficiaires des fonds européens – comme quoi l'Europe a quand même du bon –, qui ont permis et facilité le développement local et régional. Alors gare à ceux qui n'ont pas été à la hauteur des attentes des citoyens, leurs jours sont désormais comptés ! □

Pielgrzymka do Ziemi Świętej 14-24 marca 2014

Koszt Pielgrzymki: 1320.00 €

Polska Mi. ja Katolicka za prasa do udziału w Pielgrzymce do Ziemi Świętej, którą organizuje z Polską W. półnotą w Dourges.

Program pielgrzymki obejmuje zasadnicze miejsca związane z życiem i z działalnością Pana Jezusa: Betlejem, Nazaret, Jerozolima, Jezioro Genezaret, Góra Błogostawieństw, Kafarnaum, Kana Galilejska, Góra Tabor i Góra Karmel.

Wylot do Ziemi Świętej izraelskimi liniami lotniczymi EL AL i powrót: lotnisko Paryż – CDG. W kosztach Pielgrzymki zawarte są: transfery w Izraelu, hotele (pokoje dwu-osobowe), trzy posiłki dziennie, ubezpieczenie i opłaty wstępów.

Bliższe informacje zostaną podane zgłoszonym na „spotkaniu” w Dourges i w Paryżu z początkiem lutego 2014 r.

Zgłoszenia na Pielgrzymkę (ilość miejsc ograniczona) do 31 grudnia 2013 przyjmują:

– od rodaków z Regionu Północnego: ks. Leszek Wojcie-

chowski, 59 ter, Cité Bruno 62119 Dourges; tel. 03 21 20 10 37 albo 06 58 26 13 20.

– od rodaków z Regionu Paryskiego i z pozostałego terytorium Francji: Ks. Krystian Gawron, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-ses-Moulineaux; tel. 01 46 45 79 79 albo 06 27 96 36 40; e-mail: ks.ktystian.gawron@gmail.com

Przy zgłoszeniu należy podać: nazwisko, imię (imiona) – figurujące w paszporcie, datę jego ważności, datę urodzenia (do ubezpieczenia), adres, telefon i adres e-mail. Zgłoszenie jest ważne po uiszczeniu kwoty: 500 €. Czeki należy wystawiać na: Aumônerie Polonaise CCP 23 343 69 N Paris z dopiskiem: „Ziemia Święta” bądź na: „Mission Catholique Polonaise – Dourges”. □

Przewodnictwo Pielgrzymki – ks. dr Krystian Gawron

Polskie Seminarium w Paryżu - Co dalej?

Dla Polskiego Seminarium w Paryżu rozpoczynający się rok jest czasem wyjątkowym z powodu podwójnej kanonizacji papieża: Jana XXIII i Jana Pawła II, która będzie miała miejsce w Rzymie 27 kwietnia 2014.

Dzięki nuncjuszowi apostołskiemu w Paryżu - właśnie arcybiskupowi Giuseppe Roncalli'emu, późniejszemu Janowi XXIII - Seminarium uzyskało w roku 1945 w Stolicy Apostolskiej „status seminarium duchownego”. To on, od chwili zapadnięcia „żelaznej kurtyny”, odwiedzał Seminarium i udzielał alumnom święceń kapłańskich. Kiedy zaś zaistniała konieczność zmiany adresu z „Rue des Irlandais w Quartier Latin” Paryża, na adres obecny: 11, rue Jules Guesde w Issy-les-Moulineaux, Ojciec Święty Jan Paweł II stał się jednym z zasadniczych fundatorów nowej lokalizacji „Polskiego Seminarium w Paryżu”.

Ogromne zasługi w przeprowadzeniu Seminarium do Issy-les-Moulineaux posiada śp. Ksiądz kard. Józef Glep, prymas Polski. Oprócz „statusu kanonicznego”, Seminarium zdobyło wtedy także „status prawny” w laickiej Francji. Posiadając osobowość prawną w Polsce, Konferencja Episkopatu Polski otrzymała status prawny także we Francji i stała się właścicielką Domu oraz posiadłości w Issy-les-Moulineaux. Episkopat Polski reprezentuje zawsze Przewodniczący jego Konferencji.

Od samego początku Polskie Seminarium w Paryżu posiadało cztery zasadnicze cele: 1. formację do kapłaństwa dla polskich studentów teologii, których druga wojna światowa rozsiała po różnych krajach Europy; 2. miejsce zamieszkania dla księży-studentów odbywających studia specjalistyczne na Instytucie Katolickim w Paryżu; 3. przystań dla rodaków (zwłaszcza księży) przybywających do stolicy Francji; 4. Od roku 1956 działało przy Seminarium Liceum Ogólnokształcące (ze względów administracyjnych pod

fol. P. Fedorowicz

nazwą „Mate Seminarium”), które umożliwiło setkom młodych rodaków zdobycie matury oraz wstąpienie na wyższe uczelnie w różnych krajach Europy Zachodniej.

W czasach reżimu komunistycznego w Polsce istniała niepewna pozycja Kościoła. W latach pięćdziesiątych Ksiądz kard. Wyszyński był więziony. Małe seminaria w Polsce były po prostu zamykane a nad wyższymi seminariami duchownymi stale wisiła groźba konfiskaty. W takiej sytuacji Polskie Seminarium w Paryżu, i Polskie Seminarium w Orchard Lake w USA postrzegane były jako ostateczna ewentualność.

Boża Opatrzność kieruje jednak losami historii. Niezłomna postawa

Stugi Bożego Prymasa Tysiąclecia oraz wspaniała jedność Episkopatu Polski w harmonii z duszą Narodu doprowadziła do epokowych zmian w naszej Ojczyźnie. Znad seminariów duchownych w Polsce znikło widmo ich likwidacji. Owszem, przy wciąż rosnącej liczbie alumnów działały one świetnie. Zaistniał także inny aspekt: z powodu „żelaznej kurtyny” polska emigracja odnotowała lukę pokoleniową. Stopniowo topniała więc liczba kandydatów do „Mate Seminarium w Paryżu”. Konferencja Episkopatu Polski powzięła wówczas trzy uzasadnione decyzje: 1. zamknięto „Mate Seminarium w Paryżu”, jako że synowie polonijnych rodzin mogli już swobodnie zdobywać

Aborcja

Jan Kciuk

20 stycznia francuski parlament zajmie się ustawą o równości kobiet i mężczyzn.

Ustawa ta będąca dopełnieniem prawa o homoślubach przewidyje przy okazji dalszą liberalizację aborcji i wpisanie jej jako niezbywalnego „prawa kobiet”. W przeddzień tej dyskusji nastąpi jednak wielka mobilizacja przeciwników homoślubów spod znaku „Manifestacji dla wszystkich”. Będzie to marsz dla życia z udziałem wielu delegacji z zagranicy. Zapowiedź udziału w nim ogłosiło już trzech biskupów, a 33 innych podpisało się pod listem wspierającym tę inicjatywę. Manifestacja przejdzie z Placu Denfert Rochereau na Plac Inwalidów. Przerzucenie ustawy o homoślubach i ostre posunięcia sił porządkowych nie rozbroiły przeciwników socjologicznych eksperymentów i organizatorzy liczą na masowy charakter marszu, który kolejny raz powinien uświadomić socjalistom, że ich pomysły nie przejdą. Spory wpływ na Francję mają też wydarzenia w Hiszpanii, gdzie centroprawica stara się o demontaż proaborcyjnej spuścizny po latach rządów tamtejszych socjalistów. □

fol. T. Różnicki

maturę w krajach swego zamieszkania; 2. kandydaci do kapłaństwa mogli odtąd bez przeszkód odbywać studia filozoficzno-teologiczne w seminariach w Polsce. „Polskie Seminarium w Paryżu” spełniwszy zadanie, zaprzestano zatem postęgi i w tym zakresie; 3. podtrzymano natomiast działalność Polskiego Seminarium tylko w tym co odnosiło się do studiów specjalistycznych dla polskich księży-studentów. Gwałtowne zmiany w Polsce wymagały bowiem nowych kadr formatorów: i w polskich wyższych seminariach, i w różnych pionach ogólnej misji Kościoła w Ojczyźnie. Dla podjęcia nowych wyzwań Kościoła, Episkopat Polski nadal kieruje księży-studentów nie tylko na KUL (Katolicki Uniwersytet Lubelski) czy do Rzymu, ale także do Louvain, do Salamanki, do Innsbrucku, do Nowego Jorku. W tym kontekście nie mogło zabraknąć oczywiście i Paryża.

9-go września 2013 roku przybyła do Paryża delegacja Konferencji Episkopatu Polski w celu zawarcia umowy z Polską Misją Katolicką. KAI (Katolicka Agencja Informacyjna) w Warszawie opublikowała na ten temat specjalny komunikat.

„W dniu 9 września 2013 w Paryżu, odbyło się spotkanie, w czasie którego, zgodnie z decyzją Konferencji Episkopatu Polski, miało miejsce przekazanie w zarząd Polskiej Misji Katolickiej w Paryżu, budynku dotychczasowego Seminarium Polskiego. W podpisaniu umowy z ramienia KEP uczestniczył kard. Kazimierz Nycz, przewodniczący Rady Ekonomicznej KEP, bp Wojciech Polak, sekretarz generalny KEP oraz ks. prał. Janusz Majda, ekonom KEP. Z ramienia PMK we Francji, ks. inf. Stanisław Jeż. Obecni byli także, dotychczasowy rektor Seminarium Polskiego, ks. prał. Józef Grzywaczewski oraz wicerektor PMK, ks. prał. Krystian Gawron.

Wolą Konferencji Episkopatu Polski

jest, aby Dom dotychczasowego Seminarium Polskiego w Paryżu, służył odtąd potrzebom Polskiej Misji Katolickiej, która zobowiązała się w zamian udzielać w nim miejsca 5 księżom-studentom z Polski.

Ufamy, że ta decyzja KEP, podjęta przez biskupów polskich wobec braku uzasadnienia dalszego funkcjonowania Seminarium Polskiego, przyczyni się do dalszego rozwoju polskiego duszpasterstwa emigracyjnego we Francji, z drugiej zaś strony zachowa dziedzictwo tej historycznej i zasłużonej dla Kościoła w Polsce edukacyjnej i formacyjnej placówki”. (KAI, 2013-09-10).

Polska Misja Katolicka we Francji przejęła więc administrację Polskim Seminarium w Paryżu. Będzie ona starała się podtrzymać charakter akademicki: pięciu polskich księży-studentów. Czterech księży-studentów z „Missions Etrangères de Paris” oraz trzech dalszych duchownych z diecezji francuskich pracuje aktualnie nad tezami doktorskimi. Według dotychczasowej praktyki, będzie także kontynuowana współpraca naukowa z Katolickim Uniwersytetem w Lublinie. Jeszcze w tym roku - z Bożą pomocą - rozpocznie się cykl wykładów z teologii dla Polonii we Francji.

Trwają przygotowania do regularnej pracy formacyjnej dla członków Rad Duszpasterskich oraz katolickich stowarzyszeń i organizacji. Obiecująco rozwija się działalność Polskiego Zjednoczenia Katolickiego - Regionu Paryskiego, np. jesienne „Forum Laikatu”, poświęcone wyzwaniom ewangelizacyjnym w związku z tzw. „ideologią gender”, zgromadziło ponad 120 uczestników. W Seminarium odbywają się regularne spotkania formacyjne dla polonijnej młodzieży przed przystąpieniem do Sakramentu Bierzmowania a także podobne spotkania przygotowawcze do Sakramentu Matrzeństwa. Siostry Sercanki gromadzą dziewczyny na Dni skupienia. Dokładamy starań, żeby aspekt forma-

cyjno-duszpasterski odgrywał tu coraz większą rolę. Seminarium znajduje się przecież w dogodnym - łatwo dostępnym miejscu i gwarantuje przestrzeń dla takiej właśnie postęgi Polskiej Misji Katolickiej we Francji.

Posiadając nadto około 10 pokoi gościnnych, Polskie Seminarium może użyczyć gościny naszym Rodakom (z Kraju, z Francji i w ogóle z całej Europy) na krótki okres pobytu. Wystarczy w porę dokonać rezerwacji. Adres: 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux, tel. 01 46 45 79 79, bądź e-mail: ks.krystian.gawron@gmail.com. Serdecznie zapraszamy. □

Ks. prał. Krystian Gawron
Wicerektor PMK we Francji

JESZCZE OKAZJA DLA... SPÓŹNIALSKICH!

KUPON ZAMÓWIENIA KALENDARZA
Proszę o przesłanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2014 rok

Ilość egzemplarzy: _____ w cenie po 4,00 € (z przesyłką 4,50 €). RAZEM _____ €

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Dołączam czek (dla „Voix Catholique”) gotówkę

Exlibris GK

Myśli nie tylko o Rosji

Wojciech Turek

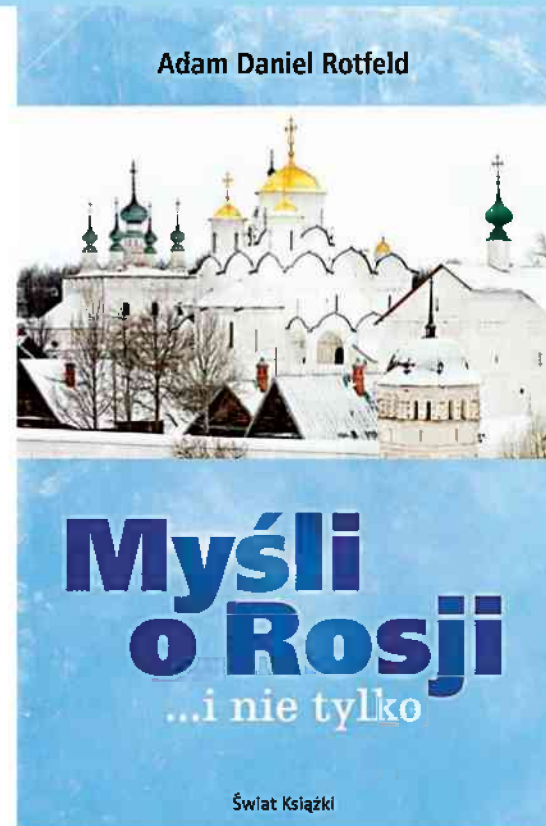
Sięgnąłem po książkę b. ministra spraw zagranicznych Adama Daniela Rotfelda, ponieważ chciałem przekonać się, jaka jest polska polityka zagraniczna w praktyce, w wykonaniu jednego z najmądrzejszych i najdłuższych dyplomatów.

Profesor Rotfeld krótko piastował stanowisko kierownika polskiej dyplomacji (w 2005 roku), dłużej był wiceministrem (2003–2005), ale ponadto jest od wielu lat obecny w polskiej dyplomacji i zajmuje się tą problematyką naukowo. Przebieg ścieżki jego kariery pokazuje, że nie wszyscy Żydzi w Polsce zostali w 1968 roku wyrzuceni z kraju i nie wszyscy w okresie PRL byli działaczami opozycji. No cóż, dzieje Żydów w Polsce są bardziej złożone, niż w „poprawnej politycznie” interpretacji.

Książka pt. „Myśli o Rosji...i nie tylko” (Świat Książki, Warszawa 2012) stanowi w istocie zbiór tekstów i wywiadów, ukazujących się na łamach prasy w poprzednich latach, przez co kreuje u czytelnika dość chaotyczny obraz, ale z drugiej strony umożliwia mu wyrobienie sobie poglądu o... poglądach jednego z najznamienitszych przedstawicieli polskiej dyplomacji minionego 20 lecia. Obraz, dodajmy, nie do końca prawdziwy, zważywszy brak jakiegokolwiek wzmianki o liście otwartym b. ministrów spraw zagranicznych w sprawie wypowiedzi Jarosława Kaczyńskiego o Angeli Merkel, opublikowanym w październiku 2011 roku. Takich „wybryków” jak ten list, nie można pominąć milczeniem, ponieważ składają się one na całokształt mizerii polskiej dyplomacji ostatnich dwóch dekad. Dla przypomnienia, chodzi o list, stanowiący donos na lidera polskiej opozycji, za jego wypo-

wiedź sugerującą niejasne kulisy wyboru Merkel na stanowisko kanclerza. Rotfeld znalazł się w gronie oburzonych tą „skandaliczną” wypowiedzią Kaczyńskiego, a skądinąd sam na kartach książki o Rosji kilkakrotnie pisze, że Rosja znajduje się „w ręku służb specjalnych” (np. s. 13, 232). Więc mówienie o niejasnych powiązaniach przywódcy niemieckiego – psuje nasze relacje z Niemcami i nawet pisze się listy otwarte w tej sprawie, ale pisanie wprost, że Rosja rządzona jest przez służby specjalne, jest jak najbardziej w porządku i nie wpływa na pogorszenie naszych stosunków z tym państwem? Nie widzę w tym logiki.

Mocną stroną książki Rotfelda są rozważania natury ogólnej, postrzeganie polityki przez pryzmat wzajemnych relacji między państwami, zawieranych przez nie umów i traktatów. Dopiero patrząc z dłuższej perspektywy czasowej i wnosząc się ponad emocje, zaczynamy dostrzegać to, co jest istotne w stosunkach międzynarodowych i odkrywamy pewne prawidłowości wynikające z dążeń poszczególnych państw do realizacji własnych celów i interesów. Po II wojnie światowej zapanował w świecie układ dwubiegunowy, natomiast po 1989 roku mamy do czynienia z układem wielobiegunowym i znajdujemy się na etapie wypracowywania odpowiedniego modelu wzajemnego bezpieczeństwa. Stany Zjednoczone nie pełnią roli dominującej, natomiast Rosja chcia-

łaby powrotu do XIX wiecznego modelu „koncertu mocarstw”, obejmującego obok niej Unię Europejską i Stany Zjednoczone. Wartości są istotne, ale nie one określają długofalowe priorytety w polityce poszczególnych państw: tu przydatna jest „geopolityka”, pojęcie nieszczęśliwie zdaniem Rotfelda, ale lepszego nie posiadamy. Dopóki Rosja Michajła Gorbaczowa i Borysa Jelcyna zmierzała ku modernizacji poprzez demokratyzację, wydawało się, że stopniowo stanie się częścią świata określanego mianem Zachodu, czy wspólnoty euroatlantyckiej. Wraz z nastaniem „ery” Władimira Putina, Rosja wkroczyła na drogę modernizacji bez demokracji-

Wybryków antychrześcijańskich ciąg dalszy...

Po raz drugi już lewacko-feministyczna grupa Femen sprafanowała kościół pod wezwaniem Świętej Magdaleny w VIII dzielnicy Paryża.

Pótnaga kobieta zaktóciła próbę koncertu bożonarodzeniowego. Feministka położyła przed głównym ołtarzem kawałek cielej wątroby mający przestawiać płód, a potem oddała mocz na schodach ołtarza. Na jej nagim torsie widniał napis: „334 żdziu”, będący odwołaniem do manifestu 334 kobiet, które w 1971 r. podpisały apel domagający się depenalizacji aborcji i legalizacji przerywania ciąży. Władze jak zwykle zareagowały dość powściągliwie (choćby w porównaniu do hysterii po podrzuceniu pod drzwi meczetu Es-Sunna w Besancon świątecznej głowy). Zareagowali za to niektórzy politycy i stowarzyszenie „Defensor Christi”, które opublikowało nawet petycję domagającą się rozwiązania Femen i odebrania azylu politycznego oraz wydalenia z Francji czotowej działaczki tego ruchu Ukrainki Inny Szewczenko. Petycja zostanie skierowana do premiera Jean-Marca Ayraulta. Z kolei stowarzyszenie „Sojusz Generalny Przeciw Rasizmowi i na Rzecz Tożsamości Francuskiej i Chrześcijańskiej” (AGRIF) złożyło oficjalną skargę, domagając się rozpoczęcia postępowania karnego przeciw Femen. W uzasad-

nieniu napisano m.in.: „w okresie zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia, rozwija się we Francji histeria antychrześcijańska. Jesteśmy świadkami oryginalnej rywalizacji w tej hysterii. Dla przykładu dyskoteka w Bellegarde-en-Forze w ramach promocji lokalu pokazata film video będący ohydłą parodią narodzin Chrystusa, z napisem „uprawiaj ze mną pederastię”. W tym samym czasie Femen, wspierana przez ruchy lewicowej kultury, dokonała kolejnej profanacji kościoła Świętej Magdaleny”.

Zareagowali też politycy. Deputowany UMP Marek Lefur zwrócił się do ministra spraw wewnętrznych, Emanuel Vallsa o informacje dotyczące „aktów chrystianofobii, które w przeciwnieństwie do aktów antymuzułmańskich i antysemitycznych, są przemilczane przez francuskie media”. Z opublikowanego niedawno raportu wynika, że ataki na miejsca chrześcijańskiego kultu stanowią zdecydowaną większość wszystkich aktów skierowanych przeciw religiom. W roku 2008, stanowiły one 90,5 proc., w roku 2009, 82,3 proc., w roku 2010, 84 proc., w roku 2011, 85 proc., a w roku 2012, 81,4 proc. rozmaitych profa-

zacji, z doktryny „dyktatu prawa” ostać się jedynie dyktat, stosunki Zachodu z Rosją uległy pogorszeniu i taka sytuacja: nieokreślonych relacji między Rosją a Europą i Stanami Zjednoczonymi, trwa do dzisiaj.

Cenne i pouczające są także konstatacje b. ministra spraw zagranicznych, dotyczące istoty niemieckiej i sowieckiej polityki w XX wieku. Nie sposób nie zatrzymać się przy stwierdzeniu, że za nazizm odpowiada en bloc naród niemiecki, który ten system stworzył i bezwarunkowo popierał, natomiast za zbrodnie komunistyczne winić należy rządzących, którzy przejęli ster władzy nad Rosją w wyniku przewrotu bolszewickiego (s.45-46, 48). Po 1990 roku w stosunkach polsko-niemieckich nastąpił przełom, wynikający z przyjęcia przez oba państwa „wspólnych wartości”. Stosunki polsko-rosyjskie, zdaniem Rotfelda nie są złe, choć dzielą nas różne interesy: „dotyczy to rury, która biegnie z Rosji do Niemiec po dnie Bałtyku (...) [i] stosunku do Ukrainy i jej niepodległości” (s. 335).

Najstańszą stroną książki jest to, co jej Autor ma do powiedzenia na temat polityki polskiej. Tu wyraźnie gubi się i płacze, przeczy sam sobie lub udaje, że pewnych spraw nie rozumie. Nie przyjmuję do wiadomości argumentu, że niektórych spraw nie wypada poruszać osobie piastującej odpowiedzialne stanowiska w służbie dyplomatycznej. Można o nich mówić w sposób ogólny lub mówić tak, by „nic nie powiedzieć”. Mistrzem języka dyplomatycznego jest minister rosyjski Siergiej Ławrow, co dowodzi, że wielkość państwa wyrasta nie tylko z jego potencjału, ale również z umiejętności wytaniania właściwych ludzi na właściwe stanowiska. Nie znajdziemy na kartach tej książki nawet

zarysu polskiej doktryny polityki zagranicznej. Dowiemy się jedynie, że tradycyjny model relacji polsko-niemieckich i polsko-rosyjskich stracił na aktualności i Polska powinna uprawiać politykę w ramach struktur ponadpaństwowych, przede wszystkim Unii Europejskiej. Cytowanie przez Rotfelda prostej formuły jednego z fińskich przywódców: „Szukaj przyjaciół blisko, a wrogów daleko” (s. 105) nie przekłada się na konkretne czyny polskiej dyplomacji, czego Rotfeld nie dostrzega. Za to mnóstwo jest frazesów o wartościach, których obroną powinna zajmować się polska dyplomacja, takich jak: rządy prawa, poszanowanie demokracji, wolności wypowiedzi, system wielopartyjny, prawa człowieka, wolny rynek (s. 268). Nie znaczy to, bym był przeciwnikiem rządów prawa czy innych wartości cywilizacji europejskich. Rotfeld zdaje się jednak nie rozumieć, że niekiedy trzeba, w imię interesu narodowego, przechodzić do porządku dziennego nad wartościami. A poza tym, wplątanie Polski w obronę „wspólnych wartości” w sytuacji, gdy „pakiet” tych wartości na naszych oczach ulega radykalnej przemianie, budzi poważne wątpliwości, czy aby polska służba dyplomatyczna rzeczywiście działa w interesie obecnej Polski.

Sporo (stanowczo za dużo) nazbierało się w książce Rotfelda spraw niejasnych. Dla przykładu: chwali on rolę USA, Francji i Wielkiej Brytanii w uregulowaniu sprawy zachodniej granicy Polski na naszą korzyść podczas konferencji „2+4” w 1990 roku, ale nie wspomina ani słowem o roli, odegranej przez Rosję. To bardzo dziwne w książce o takim tytule... Podobnie ani słowem nie wspomina o kwestii budowy gazociągu prowadzącego przez terytorium Polski i powiązania tego zagadnienia ze sprawą

Ukrainy. Za parawanem zapewnień o dobrej woli wobec Rosji, kryje się nie tylko poparcie dla dążeń do oderwania Gruzji czy Ukrainy, ale również do wptynięcia na procesy ustrojowe w samej Rosji. Jak można dążyć do osłabienia Rosji i narzucenia jej ustroju demoliberalnego a jednocześnie oczekiwać poprawy stosunków rosyjsko-polskich czy Rosji z NATO? Jak można oceniać Rosję przez pryzmat jej ustroju, zamiast przez pryzmat interesu Polski? Rozważania Rotfelda dowodzą, że tak się, niestety, dzieje. W tej ideologicznej, nie waham się użyć tego określenia, kliszy, stosunki z Niemcami rysują się jako antyteza stosunków z Rosją, ponieważ Niemcy reprezentują te same, co Polska wartości. Jedynym akcentem krytycznym jest udział Niemiec w budowie gazociągu, świadczący o tym, że Niemcy kierują się w polityce własnym interesem, a nie wartościami. Rotfeld deklaruje, że Rosja jest mu bliska, ale z kart jego książki wynika, że uważa, iż misją Polski jest „demokratyzacja” tego mocarstwa. Chwali Gorbaczowa i Jelcyna, krytykuje Putina. Nie dostrzega imperializmu w polityce amerykańskiej, ani w polityce NATO, np. wobec Afganistanu, natomiast dopatruje się ukrytych dążeń rosyjskich do odbudowy imperium. Pozostawia bez komentarza zarzuty stawiane przez Rosję Zachodowi, że po pierwsze nie potrafi określić jednoznacznie swego stosunku do niej (Rosja złożyła ofertę „koncertu mocarstw”, s. 23), a po drugie, że nie dotrzymuje zobowiązań składanych Rosji (np. kwestia tarczy antyrakietowej).

Reasumując, niewiele dowiemy się o tym, jaka powinna być polityka Polski wobec Rosji, za to zrozumiemy, dlaczego polska polityka zagraniczna dryfuje pod dyktando... innych uczestników gry politycznej. □

nacji. Dane pokazują wzrost aktów wandalizmu zwłaszcza na kościoły, kaplice i cmentarze. W roku 2012 roku było ich 543 (527 w roku 2011). Wg MSW większą część profanacji stanowiły zniszczenia i kradzieże lub zwykłe akty wandalizmu, które „nie miały konkretnego podłoża ideologicznego”. W roku 2012 zatrzymano w związku z nimi 67 osób, w tym 50 niepełnoletnich. Emanuel Valls zapewnił też że „ochrona miejsc kultu wszystkich wyznań pozostaje ciągłą troską rządu”.

Ledwie minister przesłał odpowiedź, gdy kolejni „nieznani sprawcy” podpalili szopkę bożonarodzeniową w katedrze Notre Dame w Sée (departament Orne). Trudno nie domyślać się, że za tego typu aktami wandalizmu stoi swoiste przyzwolenie ze strony władz. To one, w trosce o laickość państwa, rugują administracyjnie z przestrzeni publicznej chrześcijańskie symbole. Idea dalej się znajdować naśladowców działających i trochę mniej formalnie. Można tu przypomnieć choćby takie pozornie mało znaczące działania jak likwidacja tradycyjnej szopki bożonarodzeniowej w holu siedziby regionalnego oddziału Banku Francji w Strasburgu (zdaniem dyrekcji banku, szopka „przeszkadzałaby klientom”), czy próby zablokowania szopki stawianej przez kolejarzy. Inni wrogowie Kościoła zdają się po prostu wspierać tego typu działania na własną rękę... □

Bohdan Dobosz

Kościół wrogiem numer jeden... *ciąg dalszy ze str. 7*

Po upadku muru berlińskiego dotarł do dokumentów wschodniemieckiego STASI. Dzięki kolegom amerykańskim, z którymi cały czas współpracował miał wgląd w archiwa StB (tajna służba bezpieczeństwa w Czechosłowacji). Stwierdził, że owego, 13 maja na placu przebywało trzech tajniaków StB. Do polskich dokumentów nie udało mu się dotrzeć. Wiadomo, że agenci tajnych służb sowieckich byli usytuowani także w Watykanie.

Rezultaty badań Papiieski Bond przekazał Janowi Pawłowi II. Papież nakazał mu milczenie. Prawdopodobnie sam też nie ujawnił nikomu wyników badań ojca Grahama. Czy wiedzę o zbrodniczej działalności Sowietów i sprzedajnych współpracownikach tajnych służb, wzięli z sobą do grobów?

Czołowa stalinowska tropicielka wrogów komunistycznego systemu w szeregach polskiego duchowieństwa, architekt niszczenia Kościoła katolickiego, szefowa V departamentu Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, ptk Julia Brystygięrowa nosiła pseudonim Krwawa Luna. Była z pochodzenia Żydówką. Pod koniec życia przeszła na katolicyzm, stała się osobą gorliwie wierzącą, związała się z Zakładem dla Niewidomych w Laskach pod Warszawą. □

Jerzy Klechta

„Les coquelicots de l'espérance”

Jolanta Barełkowska

W wydawnictwie l'Harmattan w serii „Wspomnienia XX wieku”, ukazała się książka naszej rodaczki, Sabine Chéron, która wraz z Marie-Hélène Prêcheur, przetłumaczyła ją na język francuski.

Wielu z nas czytało już „Wędrowni maki” - książkę w języku polskim, którą wydał PIW w 2007 r.; ale nakład rozszedł się już dawno. Pracę Sabine Chéron wyróżniono wówczas w konkursie „Prawda i pamięć”, Instytut Pamięci Narodowej.

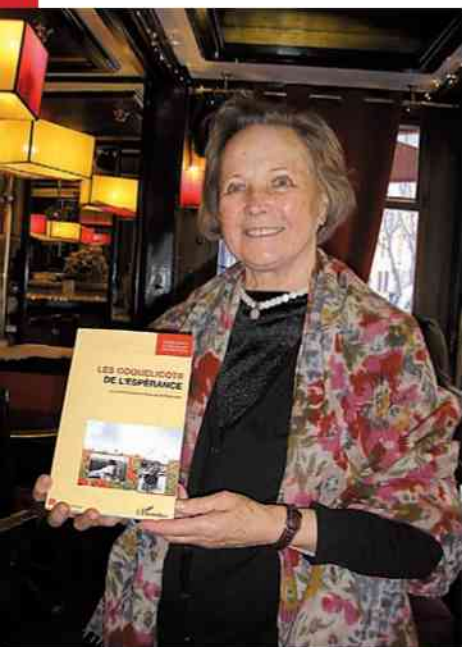
„Wędrowni maki” które przybrały francuski tytuł „Les coquelicots de l'espérance” to dokument, dzieje opisane przez naocznego świadka. I choć historia ta zaczyna się w Wilnie w 1949 r., kiedy Bohaterka, studentka medycyny Uniwersytetu Wileńskiego, miała zaledwie 20 lat, to jej wspomnienia sięgają dalej, do czasów kiedy miasto było polskie. Po II wojnie światowej, kiedy granice Polski przesunięto w wyniku układu jałtańskiego, ludność z Kresów przesiedlono z Wilna do Gdańska i Torunia oraz ze Lwowa do Wrocławia. Tylko najodważniejsi, przywiązani do Kresów postanowili pozostać na ojczyźnie. Tak było w przypadku matki Sabine, zamieszkałej w lwiu pod Wilnem. Prywatna własność kłuta jednak w oczy władze radzieckie, które miały już w planach tworzenie tu kotchozów. Zaczęły się represje, oskarżenia i w końcu aresztowanie Wiktorii Chobian, polskiej patriotki, matki Autorki książki. Sąd oczywiście uznał ją winną i osadził w więzieniu na 7 lat. Osamotnione dzieci pozostały bez matki i bez środków do życia. A którejś nocy 1952 r. dzieci zostały obudzone przez NKWD i

miały natychmiast opuścić wileńskie mieszkanie znajomej. Nie było chwili na zebranie myśli. Młodszy brat Autorki zabrał podręcznik do matematyki, który przydał się później do zdania matury w... Taszkencie. Dzieci, wraz innymi Polakami, „wrogami reżimu” odbyły „podróż” pociągiem bydlęcym w nieznanym kierunku. „Krajiną szczęśliwości” okazał się Kazachstan, gdzie czekała przymusowa „robotą” - przy zbieraniu bawełny. Mimo przeciwności losu, Sabine starała się wyzwolić z narzuconego jej na końcu świata życia. Wyrwana raptownie z ostatniego roku studiów w Wilnie, marzyła by je dokończyć, choćby i na zestaniu.

Nie sposób opisać wszystkiego, odsyłamy do książki, gdzie Bohaterka z wielkim talentem przedstawia realizację swoich planów. Wprost trudno zrozumieć, co człowiek może zdołać jeśli tylko chce. Daj Boże każdemu taki charakter i silną wolę!

Ciężko pracując, Sabine kontynuuje studia, mając na utrzymaniu młodszego brata, a matkę w więzieniu w odległej o tysiące kilometrów, białoruskiej wówczas Lidzie. Nasza Bohaterka nigdy się jednak nie poddawała. W końcu osiągnęła swój cel. Na horyzoncie pojawiła się możliwość wyjazdu do nowej Polski, której jeszcze nie znata. Był rok 1955. Wraz z uwolnioną z więzienia matką, pokonały przeklętą ziemią - od Taszkentu, przez Karagandę, pustynie, by w końcu, przez Lwów dotrzeć do Sanoka. Droga do wolności zabrała całą młodość Sabine. Godna podziwu jest jej postawa życiowa w warunkach urągających człowieczeństwu. Ale i dzisiaj Autorka książki nie osiadła na laurach. Mimo kilku operacji, dzięki niespożytej energii nadal szuka nowych zajęć i wyzwań. Sabine Chéron pokonuje regularnie trasę Nancy - Paryż, by uczestniczyć w spotkaniach Stowarzyszenia Lekarzy Polskiego Pochodzenia, czy Stowarzyszenia „Kresy”.

Ostatnio z Lublina, od profesora KUL, Romana Dzwonkowskiego, nadszedł list, w którym napisał on: „... z książki emanuje wiara, dobroć i nadzieja”. Zapraszamy do lektury „Les coquelicots de l'espérance” i czekamy na wieczory autorskie w Paryżu oraz wznowienie książki po polsku. □

Sabine Chéron (fot. D. Kasparian)

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☹ Justyna Kowalczyk zrezygnowała z udziału w Tour de Ski w biegach. Powodem są niekorzystne dla niej zmiany w programie zawodów. Kowalczyk wygrywała wcześniej te zawody pięć razy z rzędu. Nasza biegaczka wyjechała trenować przed olimpiadą indywidualnie.

☺ Niespodzianką w Tour de Ski był dobry bieg innej Polki. Jaśkowicz zajęła trzecie miejsce w prologu (3 km stylem dowolnym). W czasie drugiego etapu Tour de Ski w Oberhofie w finale sprintu stylem dowolnym wygrała Szwedka Erikson. Jaśkowicz odpadła w półfinale, zajmując 12 miejsce.

☺ Mistrzostwa Polski w skokach narciarskich, które miały zostać rozegrane w Wiśle Malince, zostały odwołane z powodu pogody i przełożone na marzec. Polacy sprawdzają się na Turnieju Czterech Skocznicy. W 62. Turnieju nasi występowali w składzie: mistrz świata Stoch oraz Ziobro, Żyła, Kot, Murańka i Biegun. W pierwszym konkursie w Obersdorfie najlepszy Stoch był - 13, a Murańka - 14. Wygrał Szwajcar Amman.

☺ Polscy tenisiści od wygranej z Włochami

3:0 rozpoczęli występ w Pucharze Hopmana, nieoficjalnych mistrzostwach świata drużyn mieszanych. Na korcie w hali w Perth Radwańska pokonała Pennettę 6:2, 6:2. Natomiast Panfil (288. w klasyfikacji ATP World Tour), wygrał pierwszego seta z 21. na świecie Seppim 6:4. W drugim, przy stanie 2:2 rywal skreczował w wyniku kontuzji. Włosi oddali walkowerem pojedynkę mikstów. W następnym meczu Polacy pokonali 2:1 Kanadę (wygrali Radwańska i Panfil, ale w mikście lepsi okazali się Kanadyjczycy).

☹ Wrocław opublikował ofertę dotyczącą sprzedaży akcji piłkarskiego Śląska. Do nabycia jest ponad 50% kapitału zakładowego, za około 3,6 mln złotych.

☺ 2014 r. może być ważny dla Ludovica Obraniaka. Pomocnik Bordeaux ma wrócić do kadry oraz zmienić barwy klubowe (wyceńnia się go na 5,5 mln euro). Reprezentantem Polski interesuje się Olympique Lyon.

☺ Hokeiści Comarch Cracovii zdobyli Puchar Polski pokonując w finałowym pojedynku Ciarko PBS Bank Sanok 4:3 - po dogrywce. Był to pierwszy triumf

krakowskiego klubu w Pucharze Polski.

☺ 15 marca dojdzie do walki Tomasza Adamka (49-2, 29 KO) z niepokonanym Ukraińcem Wiaczesławem Głazkowem (16-0-1, 11 KO). Stawką potyczki będzie drugie miejsce w rankingu federacji IBF wagi ciężkiej.

☺ Marcin Gortat w formie, ale jego zespół gra w kratkę. Koszykarze Washington Wizards z Gortatem w składzie w meczu ligi NBA pokonali ostatnio Detroit Pistons 106:82. Polak zdobył 16 punktów i miał siedem zbiórek.

☺ 2013 był dobrym rokiem dla naszego eksportowego motocrossowca Tadeusza Błażusiaka. Zdobył on po raz trzeci mistrzostwo świata SuperEnduro, a jesienią mistrzostwo Ameryki w halowym motocrossie. W dorobku ma także dwa złote medale na Igrzyskach Sportów Ekstremalnych - X-Games.

☺ Siedmiokrotny mistrz świata Michael Schumacher został ranny podczas wypadku na nartach we Francji. Słynny kierowca formuły 1 znajdował się w stanie krytycznym. □

Pamiętna uroczystość! 100 lat!

Edward Hudziak

*Cent ans de vie, scintillant jubilé
Que nous honorons avec amitié,
Quatre-vingt-un ans dans notre paroisse
Où elle a vécu joies, maintes angoisses,
Au sein d'une fervente Association
Dédiée à Marie avec dévotion.*

*A dame Legierski, meilleurs souhaits,
Constellés de noblesse et de respect.
Les dames du Saint, du Vivant Rosaire,
Nous fort fient dans la Foi, la prière.
Ave Maria, ravissant cantique des Saints !*

W sobotę, 7 grudnia 2013, w kościele Św. Józefa - Oignies-62, odbyła się piękna i wzruszająca uroczystość z okazji setnych urodzin Pani Legierskiej.

Mszę św. odprawił ks. inf. Stanisław Jeż, rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji, w koncelebrze z naszymi duszpasterzami - ks. Jerzym Zawieruchą i ks. Stanisławem Jurkowskim oraz dwoma księżmi pallotynami - gośćmi.

Ks. Rektor złożył Jubilatce - stuletniej Pani Legierskiej, która od 81 lat jest członkinią Bractwa Różańca Świętego najlepsze życzenia i gratulacje. Nasza najstarsza parafianka była w swym długim życiu świadkiem otwarcia, po latach i zamknięcia tutejszych - w ośrodku Oignies-Osricourt - kopalń węgla.

Ks. Infułat wręczył następnie naszej nestorce

Medal Polskiej Misji Katolickiej, w dowód uznania za dziesiątki lat poświęconych Kościołowi i tutejszej, polskiej parafii Św. Józefa. Serdeczne słowa Ks. Rektora sprawiły naszej Jubilatce, a także jej synowi - Stefanowi ogromną radość. Zresztą wrzuceni byli wszyscy uczestnicy tej pięknej uroczystości.

Obok ołtarza znalazł się oczywiście i sztandar Bractwa Matek Różańcowych, a Eucharystii towarzyszyły pieśni (Zdrowaś bądź Maryjo, Cóż Ci Jezu damy, Bóg jest Miłością). Szczęśliwy kto Tobie i Życzymy, życzymy) w szczególny sposób przybliżające wiernych ku Bogu i Matce Najświętszej.

Z krótkim, okolicznościowym słowem wystąpili też: Pani Kotorz i Pan Stefan Legierski. Ich wypowiedzi zostały przyjęte przez zebranych z parafian z wielką aprobatą, podobnie jak i wiersz „Ave Maria!”, specjalnie przygotowany na tę uroczystość i odczytany przez Pana Edwarda Hudziaka.

Na zakończenie Jubileuszu, spotkaliśmy się przy poczęstunku. Ilekroć miłych i ciepłych chwil, wśród wspomnień, przeżyliśmy w religijnej atmosferze podczas tego spotkania, w towarzystwie naszego gościa Ks. Rektora PMK i naszych duszpasterzy.

Omnia ad Majorem Dei Gloria! □

Sprostowanie

Wystosowane przez Ambasadę RP w Paryżu - Wydział Konsularny

Ambasada RP we Francji zwraca uwagę, że artykuł pt. „Polonijny listopad w Paryżu”, autorstwa Pana Stanisława Aloszki (nr. 40 „Głosu Katolickiego” z 24 listopada 2013 r.) zawiera nieprawdziwe informacje

i obraźliwe sformułowania. Autor tekstu pisze o „braku podczas uroczystości przedstawicieli władz „odrodzonej” w 1989 r. Rzeczypospolitej”. Informacja ta zawiera insynuację celowej nieobecności przed-

stawicieli władz RP na mszy świętej 11 listopada, bez podania informacji o prawdziwych przyczynach ich nieobecności. Użycie cudzytostwu w wyrażeniu „odrodzonej” w 1989 Rzeczypospolitej jest obraźliwe i godne potępienia.

*Kierownik Wydziału Konsularnego,
Konsul Generalny Agnieszka Kucińska
Radca*

Wyjaśnienie

Otc fragment artykułu Pana Stanisława Aloszki, którego dotyczy „Sprostowanie” nadesłane do Redakcji:

„Polonia francuska licznie wzięta więc udział, w tym naszym Narodowym Święcie. Zasmuca tylko brak podczas tej ważnej, niepodległościowej uroczystości przedstawicieli władz „odrodzonej” w 1989 r. Rzeczypospolitej. Od czasu powstania III RP - jej paryscy reprezentanci - bywali tu przecież regularnie.”

Nie komentując nadesłanego „Sprostowania”, naszym obowiązkiem jest jednak stwierdzić, iż informacja o braku podczas wspom-

nanej Mszy św. przedstawicieli władz RP jest faktem, a Czytelnicy sami mogą przekonać się na własne oczy, że notatka nie zawiera też żadnych „insynuacji” w tej kwestii. Natomiast rzeczywiście Autor nie zajął się szczegółowym rozpatrywaniem przyczyn, dla których na tę ważną dla Polaków uroczystość nie przybył żaden, choćby jeden, choćby niższego stopnia przedstawiciel Ambasady.

Odnosnie „odrodzonej”, trzeba zauważyć, iż odradzanie się Rzeczypospolitej jest długotrwałym procesem transformacji, w 1989 r. - jak wiadomo - jedynie rozpoczętym. Notabene Pan S. Aloszko aktywnie w tym „odradzaniu się” Polski uczestniczył, co daje mu dzisiaj swoiste prawo oceny stopnia, czy głębokości ustrojowych przemian III RP.

Redakcja

foto. Z. Adamek

Msza św. „Smoleńska” i rocznica Stanu wojennego

10 grudnia 2013 r. w kościele polskim pw. Wniebowzięcia NMP w Paryżu kolejny raz, jak każdego miesiąca, odprawiona została Msza św. w intencji ofiar pamiętnej, niewyjaśnionej wciąż katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem, w której zginął prezydent RP śp. Lech Kaczyński i cała 95-osobowa delegacja najważniejszych osobistości Polski, udająca się na uroczystości katyńskie. Tragedia ta pozostaje wciąż inspiracją dla paryskiego Stowarzyszenia Obrońców Krzyża do nieustannego modlitewnego przypominania ludzi, którzy złożyli ofiarę z życia w służbie Ojczyzny i upominania się o prawdę o ich śmierci. Bowiem we współczesnej historii nigdy dotąd i nigdzie nie doszło do takiego dramatu. Dlatego zawsze podczas tych swoistych Mszy świętych w intencji Ojczyzny, ustawiana jest tablica, na której umieszczone są portrety zmarłej Pary Prezydenckiej oraz wszystkich pozostałych osobistości, które znalazły wówczas śmierć pod Smoleńskiem. Towarzyszą jej zawsze biało-czerwone kwiaty, znicze oraz flagi narodowe z czarnymi, żałobnymi wstążkami.

W trakcie ostatniej Eucharystii, odprawionej 10 grudnia, jak zawsze obecne były kombatanckie poczty sztandarowe Solidarności i paryskiego Koła SPK. Mszę tę, czterdziestą czwartą od kwietnia 2010 r. sprawował tym razem ks. prał. Krystian Gawron, wicerektor PMK we Francji, który w okolicznościowym kazaniu wskazywał na istniejące wciąż, mimo upływu czasu, niejasności i niewyjaśnione zagadki dotyczące smoleńskiej katastrofy.

Natomiast w piątek 13 grudnia 2013 roku o godz. 18., w 32 rocznicę wprowadzenia w Polsce przez komunistyczną juntę Jaruzelskiego stanu wojennego, z inicjatywy paryskiego Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatanów odbyła się patriotyczna manifestacja upamiętniająca wszystkie jego ofiary.

Lista ta jest bardzo długa i ciągle niepełna. Zaczynają ją polegli 16 grudnia 1981 roku górnicy z kopalni Wujek w Kato-

wicach, którzy zginęli od kul ZOMO, podczas jej pacyfikacji. Do nich także należą ci wszyscy, którzy oddali życie w trakcie trwania zbrodniczego stanu wojennego. Specjalne miejsce ma na tej liście kapelan Solidarności bł. ks. Jerzy Popiełuszko. Zginął on w październiku 1984 r. z rąk esbeckich oprawców, których przełożonymi byli i Kiszczak, i Jaruzelski. Lista zamordowanych skrytobójczo duchownych jest dłuższa i wciąż niepełna. A przecież upłynęło już tyle lat od stanu wojennego.

Minutą ciszy oddano hołd wszystkim poległym, internowanym, więzionym oraz represjonowanym przez komunistyczny reżim podczas haniebnego stanu wojennego, wprowadzonego przeciw narodowi polskiemu i jego dążeniom do wolności. Mówili o tym organizatorzy uroczystości na paryskim Placu Inwalidów i inni jej uczestnicy. Zapalono też tradycyjnie znicze oraz składano kwiaty na „Płycie Solidarności”. Ostatnia manifestacja odbywała się według rokrocznie realizowanego protokołu, uzupełnianego w kontekście bieżących wydarzeń dziejących się zarówno w Polsce jak i we Francji. W uroczystości tradycyjnie brali udział poczty sztandarowe SPK koło Paryż, Solidarności oraz flagi państwowe. Spotkaniu na Placu Inwalidów towarzyszyły modlitwy i śpiew Hymnu narodowego – „Jeszcze Polska nie zginęła” i „Boże coś Polskę”. W manifestacji wzięli udział, prowadząc modlitwę i dzieląc się wspomnieniami dwaj księża z Polskiej Misji Katolickiej we Francji. „Litanię Solidarności”, którą tak często prowadził męczennik stanu wojennego, kapelan Solidarności ks. Jerzy Popiełuszko podczas pamiętnych Mszy za Ojczyznę, odmówił wraz z wiernymi ks. Ryszard Gorski, proboszcz polskiej parafii Miłosierdzia Bożego z Paryża XVII. Natomiast ks. Kamil Iwanowski, sekretarz PMK, nawiązał do swoich własnych wspomnień tamtych, grudniowych dni, które tak boleśnie odcisnęły się na życiu naszego narodu. Zabrakło natomiast, jak to miało już miejsce w ubiegłym roku, innych zaproszonych przez organizatorów oficjalnych gości.

foto. Z. Adamek

fot. Z. Adamek

Drugą częścią polonijnej pamięci o tragicznym peerelowskim Stanie Wojennym była odprawiona w niedzielę, 15 grudnia 2013 r., w polskim kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Paryżu, w związku z 32 rocznicą jego wprowadzenia uroczysta Msza św. Uczestniczył w niej, przebywający we Francji na zaproszenie Stowarzyszenia Obrońców Krzyża, poseł RP Tomasz Kaczmarek.

W uroczystej Eucharystii, odprawianej tradycyjnie na prośbę Paryskiego Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów uczestniczyły rzesze wiernych. Obecne były liczne kombatanckie poczty sztandarowe: polsko-polonijne, francuskie oraz z innych

krajów, kultywujący tradycje braterstwa z naszym krajem. Obecni byli reprezentanci Ambasady RP we Francji (pani A. Kucińska, Konsul Generalny i pan ppłk. R. Krolak, zastępca Attache wojskowego we Francji) a także liczni przedstawiciele Federacji Polonii Francuskiej z jej Prezesem, działacze innych organizacji i stowarzyszeń kombatanckich oraz patriotycznych.

Po zakończeniu uroczystości i wspólnym zdjęciu na stopniach Polskiego Kościoła, poseł T. Kaczmarek, wziął udział we wspólnym kombatanckim koktajlu. □

Stanisław Ałaszko

fot. Z. Adamek

Rekonstrukcje na warszawskich ulicach w rocznicę stanu wojennego

W ramach, zorganizowaną przez Fundację Odpowiedzialność Obywatelska, akcją „Młodzi Pamięć”, mającą na celu przybliżenie i przypomnienie przez rekonstrukcję zbrodni stanu wojennego, kolejny raz 13 grudnia grupy rekonstrukcyjne odtwarzające tragiczne wydarzenia wyszły na ulice polskich miast.

Warszawie posterunek milicji wyposażonej w dwa transportery, namiot i milicyjnego fiata, staną przed wejściem do metra centrum. W Radomiu ZOMO patrolowało okolice dworca i szkół.

Akcja jak zwykle przyciągnęła uwagę mediów, nie pozwalając by zapomniano o zbrodniach kilki Jaruzelskiego. □

Jan Bodakowski

• **Dowóz materiałów**

• **Wywóz GRUZU**

TEL. **06 21 36 32 09**

snb@entreprisedemolition.fr

POLSKI SKLEP! w Aulnay Sous Bois

Artykuły spożywcze:
nabiał, wędliny, napoje, alkohole...
kuchnia tradycyjna realizowana na miejscu:
pierogi, gołąbki, krokiety, bigos...
oraz ciasta: **sernik, makowiec, szarlotka**

2 bis bld de Strasbourg, 93600 Aulnay sous Bois
tel. 01 43 30 32 94 | sklep.aulnay@gmail.com
(przyjmujemy zamówienia na kolacje i uroczystości)

ZAPRASZAMY

SAMI SWOI

Polskie sklepy spożywcze!!!

NISKIE CENY, WYSOKA JAKOŚĆ, SZEROKI WYBÓR ART. SPOŻYWCZYCH,
ALKOHOLE, NABIAŁ, WĘDLINY, NAPOJE, POLSKA PRASA

ZAPRASZAMY:

NOWY SKLEP!!

93600 AULNAY SOUS BOIS

23, AV ANATOLE FRANCE

WTO-SOB 10.30 – 19.30;

NIEDZ. 10.00 – 14.00

TEL: 01 72 51 62 00

– RER B - AULNAY SOUS BOIS

94200 IVRY SUR SEINE

44, RUE LENINE

PON-SOB 10.00 – 20.00

TEL: 01 70 25 46 62

– METRO 7 MAIRIE D'IVRY

– RER C - IVRY SUR SEINE

BUS 125 PRZYSTANEK MOLIÈRE

e-mail: sami.swoi@onet.pl

Prosto z Polski!

LUXSUS - PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO
POLSKI - OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW,
RZESZÓW. TEL.: 06 62 75 50 06;
01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

Poradnia Psychologiczna

przy Parafii polskiej w Paryżu XVI
– 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje bezpłatnie
– w niedziele o godz. 17⁰⁰

TRANSPORT:

- wywóz gruzu,
- dowóz materiałów,
- przeprowadzki.

T. 06 98 58 86 36

Rozliczenia księgowo

07 60 74 90 98

WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT.
120€ – 60€!

TEL. 06.20.03.34.85

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien-dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

(mówimy po polsku)

Specjalistyczny Gabinet Ortodontyczny

DR AGNÈS PALUCHA

118, av. Jean-Jaurès - 75019 Paris, Métro: Ourcq/Laumière

tél. 01 83 96 03 00

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

POLSKI WARSZTAT SAMOCHODOWY NA PANTIN
naprawa samochodów osobowych i dostawczych

AJ Mécanique P.L

Tel. 0680563685; 0967150583; e-mail: aj.mecanique@yahoo.pl

- WIDEOFILMOWANIE
- FOTOGRAFIA OKOLICZNOŚCIOWA
CHRZEST, KOMUNIA, ŚLUB
- kamerzyści i fotograf do Państwa dyspozycji
tel. 06 50 99 55 47; www.photovideoart.fr

**TOWARZYSZENIE W URZĘDACH,
LEKCJE JĘZYKA FRANCUSKIEGO.**

TEL. 06 12 79 44 37; agnieszkapl@hotmail.fr

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji

GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9–12h30 i 15–18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD**Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Masz problemy z prawem i nieregulowane sprawy w Polsce?**Kompleksowa pomoc w zakresie prawa karnego, cywilnego, rodzinnego na terenie całej Polski - reprezentacja przed sądami polskimi.**Adwokat Grzegorz Stojek, email: gdstojek@wp.pl
tel. kom.+33 6 59 95 89 91; +48 501 777 854**TŁUMACZENIA – KONSULTACJE PRAWNE****S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO
Ekspert Sądowy – Tłumacz Przysięgły**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne, spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.

Witamy w Normandii!

Zapraszamy do XIII wiecznej posiadłości otoczonej przepięknym ogrodem - miejsce idealne na zorganizowanie wesela.

120 km od Paryża

Kontakt: 06 03 79 69 23 lub 02 32 30 96 16, internetowa: www.grange-de-pommereuil.com

**BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M° Duplex)

tel. 01 70 28 55 66 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności prawn-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.

MARIUSZ SYLLER
TEL. +48 504 197 086; SMS w J. FRANCUSKIM
- BUDOWA ORGANÓW PRZENOŚNYCH (POZYTYW, PORTATYW)
- STROJENIA, REMONTY I KONSERWACJA ORGANÓW, FORTEPIANÓW, FISHARMONII, KŁAWESYNÓW
- SPECJALIZACJA: INSTRUMENTY ZABYTKOWE.

ŚWIEŻE PRODUKTY PROSTO Z POLSKI

WĘDLINY

BIAŁY SER

WÓDKA

PIWA

OGÓRKI

MARYNOWANE

WYROBY

CUKIERNICZE

I WIELE INNYCH PRODUKTÓW

Zapraszamyod Poniedziałku do Soboty od 10⁰⁰ do 19⁰⁰w Czwartki od 12⁰⁰ do 20³⁰St-Germain-en-Laye – 2, rue d'Hennemont
tel. 01 30 61 40 59 | e-mail: baltyk@orange.fr**GŁOS
KATOLICKI****PRZYJACIELE**

M. Cieysztor Tadeusz -	70€
M. Kukuła Roman -	70€
M. Buniowski (Tow.Polonia) Filip -	70€
Mme Wiśniewski Eugenie -	70€

**Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania.
Dalsza część Listy będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK. (Redakcja)****— INNE —**

- 5/11* i WŁAŚCICIEL SPRZEDA (140 TYS. EURO), ZA CENĘ STUDIA W PARYŻU, DWUPOZIOMOWE MIESZKANIE W KRAKOWIE: 4 POKOJE, KUCHNIA, ŁAZIENKA, WC, 2 BALKONY, PIWNICA. **T. 01 46 80 53 58.**

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą

(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 2 (2528): 12.1.2014

Commission paritaire N°: 0515 G. 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32 Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkcat@club-internet.fr, vkcat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €, pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 31.12.2013

Inf. o prenumeracie na str. 3

POLVOD**TYLKO POLSKIE FILMY**Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl**TRWAM PROGRAM***13 - 19 stycznia 2014***PONIEDZIAŁEK 13 STYCZNIA**

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Wieś to też Polska 9²⁵
 - Słowo Życia 9³⁰ - Octava dies 10⁰⁰ - Informacje 10³⁰ - Rozmowy niedok. 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 12¹⁵ - By odnowić oblicze ziemi 13⁰⁵
 - Koncert życzeń 14³⁰ - Rozmowy niedok. 15⁴⁰ - Św. na każdy dzień 15⁴⁵ - Słowo Życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Wspomnienia z Wilna 16³⁰ - Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ - Reportaż 17²⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 19³⁰
 - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

WTOREK 14 STYCZNIA

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Polski punkt widzenia 8⁴⁰ - Reportaż 9³⁵ - Wspomnienia z Polski 9⁵⁰ - Słowo życia 9⁵⁵ - Św. na każdy dzień 10⁰⁰ - Informacje 10¹⁵ - Jak My to widzimy 10⁵⁰ - Tydzień z Ziemi Św. 11¹⁰ - Mocni w wierze 11⁵⁰ - Słowo życia 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 12³⁵ - Św. na każdy dzień 15⁴⁵ - Słowo życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Kalejdoskop młodych 16³⁰ - Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ - Św. na każdy dzień 17⁰⁰ - Program poradnikowy 17²⁵ - Św. na każdy dzień 17³⁰
 - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Myśląc Ojczyzna 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia

ŚRODA 15 STYCZNIA

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Polski punkt widzenia 8⁴⁰ - Dla dzieci 8⁵⁵ - Słowo Życia 9⁰⁰ - Kalejdoskop młodych 9²⁵ - Aromatyczne inspiracje 9⁵⁰ - Słowo życia 9⁵⁵ - Św. na każdy dzień 10⁰⁰ - Audycja generalna 11²⁵ - Myśląc

Ojczyzna 11⁵⁰ - Słowo życia 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 14²⁰ - Św. na każdy dzień 14³⁰ - Rozmowy niedok. 15⁴⁵ - Słowo Życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Na zdrowie 17⁰⁰ - Po stronie prawdy 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Myśląc Ojczyzna 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

CZWARTEK 16 STYCZNIA

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Słowo życia 8²⁰ - Polski punkt widzenia 8⁴⁰ - Dla dzieci 9⁰⁰ - Na zdrowie 10⁰⁰ - Informacje 10¹⁵ - Rozmowy niedok. 11²⁵ - Felieton 11⁵⁰ - Słowo Życia 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 12²⁰ - Po stronie prawdy 14²⁰ - Słowo życia 14²⁵ - Św. na każdy dzień 14³⁰ - Rozmowy niedok. 15⁴⁵ - Słowo Życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Z wędką nad wodę 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

PIĄTEK 17 STYCZNIA

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Polski punkt widzenia 8⁴⁰ - Dla dzieci 9⁴⁰ - Słowo Życia 9⁴⁵ - Duc in altum 10⁰⁰ - Informacje 10¹⁵ - Rozmowy niedok. 11²⁵ - Głos Polski 11⁵⁰ - Św. na każdy dzień 11⁵⁵ - Słowo życia 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 12⁵⁰ - Św. na każdy dzień 12⁵⁵ - Słowo Życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Porady medyczne 17⁰⁰ - Jazda próbna 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Infor-

macje 18¹⁵ - Warto zauważyć 18⁵⁵ - Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ - W Namiocie Słowa 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

SOBOTA 18 STYCZNIA

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Warto zauważyć 8⁵⁵ - Św. na każdy dzień 10⁰⁰ - Informacje 10¹⁵ - Myśląc Ojczyzna 10⁴⁰ - Polski Punkt Widzenia 11⁰⁰ - Kropelka radości 12⁰⁰ - Anioł Pański 12²⁰ - W Namiocie Słowa 13¹⁵ - Porady medyczne 13⁵⁰ - Słowo życia 13⁵⁵ - Św. na każdy dzień 14⁵⁰ - Siódmy Sakrament 15²⁰ - Św. na każdy dzień 15³⁰ - Koncert życzeń 15⁵⁰ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Muzyczne drogowskazy 17⁰⁰ - Sanktuaria Polskie 17²⁵ - Św. na każdy dzień 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Zaczepnij ze źródła 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

NIEDZIELA 19 STYCZNIA

8⁰⁰ - Słowo życia 8⁰⁵ - Polski punkt widzenia 8³⁰ - Z PE 9⁰⁰ - Spotkanie z M. Buczek 9⁰⁵ - Zaczepnij ze źródła 9²⁰ - Przegląd Niedzieli 9³⁰ - Msza Św. 11²⁵ - Anatolia zatopiony raj 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Angelus 12²⁰ - Wieś to też Polska 13³⁰ - By odnowić oblicze ziemi 15⁵⁰ - Św. na każdy dzień 15⁵⁵ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Koncert życzeń 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20⁵⁰ - Zaczepnij ze źródła 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Vatican magazine 22¹⁰ - Jak My to widzimy. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

Początek zajęć: luty 2014**Studium Filozoficzno - Etyczno - Społeczne im. Jana Pawła II W Paryżu
Ogłasza zapisy na następujące kierunki:**

- Studium filozofii; - Studium retoryki; - Kurs języka angielskiego; - Studium architektury ogrodów, wnętrz i florystyki (początek zajęć: styczeń 2014 r.)

Informacji udziela i zapisy przyjmuje Sekretariat Studium: 263 bis, rue St. Honoré 75001 Paris; Tel. 01 42 60 66 58. Godziny otwarcia sekretariatu: wtorki i czwartki w godzinach: 9⁰⁰- 12³⁰; 16⁰⁰-19⁰⁰.

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

**TVP
POLONIA**

PROGRAM TV

13 – 19 stycznia 2014

PONIEDZIAŁEK

13 STYCZNIA

7⁰⁵ Nożem i widelcem 7²⁵ Znak Orła – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Polonia w Komie 10⁴⁵ Tygodnik.pl 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ranczo – serial 13⁴⁵ Borystław – Galicyjska Pensylwania 14²⁰ Kulturalni PL – magazyn 15²⁰ Naszaarmia.pl 15⁵⁰ Złotopolscy – telenowela 16²⁰ Jak to działa – magazyn 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Maktowicz w podróży – magazyn 18²⁵ Saga rodów – magazyn 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Cafe Historia 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Głęboka woda – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Tomasz Lis na żywo 23⁵⁰ Fascynujące Śląskie – reportaż 0²⁰ Naszaarmia.pl 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Znak Orła – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK

14 STYCZNIA

6⁵⁵ Słownik polsko@polski 7²⁵ Banda Rudego Pajaka – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Cafe Historia 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Czas honoru – serial 13⁵⁰ Dzika Polska – serial 14³⁰ Tomasz Lis na żywo 15³⁰ Informacje kulturalne 15⁵⁰ Złotopolscy – telenowela 16²⁰ Fascynujące Śląskie – reportaż 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Warsztat – Koncert 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Po prostu 23²⁵ Paszporty Polityki 0³⁰ Polonia w Komie 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Banda Rudego Pajaka – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA

15 STYCZNIA

7⁰⁵ Ex Libris – magazyn 7²⁵ Ucieczka – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Flesz historii – reportaż 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Głęboka woda – serial 13⁵⁰ Pasz-

porty Polityki 15⁰⁰ Po prostu 15³⁵ Notacje – dokument 15⁵⁵ Złotopolscy – telenowela 16²⁵ Sztuka życia – telenowela 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Benefis Ireney Santor 18³⁵ Notacje – dokument 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Siostry – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 23⁴⁵ Życie zaczyna się od tańca – telenowela 0¹⁵ Borystław – Galicyjska Pensylwania 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Ucieczka – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK

16 STYCZNIA

7⁰⁰ Sztuka życia – telenowela 7²⁵ Gwiazdny Pirat – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁵ Polska i świat z historią w tle – reportaż 10⁵⁰ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Siostry – serial 14⁴⁵ Życie zaczyna się od tańca – telenowela 15¹⁵ Ciepło na lata – magazyn 15³⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁰ Tygodnik Kulturalny 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówa 17⁵⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁵ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Determinator – serial 23⁴⁰ Gry wojenne – dokument 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Gwiazdny Pirat – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK

17 STYCZNIA

7⁰⁰ Aby wszyscy byli jedno – reportaż 7³⁰ Tajemnice Wiklinowej Zatoki – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Wilnoteka 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁵⁰ Komisarz Alex – serial 14³⁵ Felieton 14⁵⁰ Mój pierwszy dzień 15²⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁰ Hala odlotów 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Opole na bis – Opole 2012 18⁴⁰ Notacje –

dokument 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁰ Ex Libris – magazyn 19⁵⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Pomiędzy wilki – dramat 0²⁵ Lalka – Wspomnienia 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1²⁰ Tajemnice Wiklinowej Zatoki – serial 1⁵⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA

18 STYCZNIA

6³⁵ Złotopolscy(5) – telenowela 8³⁵ Polonia 24 9⁴⁰ Załoga Eko – magazyn 10⁰⁵ Ciepło na lata 10²⁵ Świat się kręci – widowisko 11²⁰ Więzy krwi – serial 12¹⁰ Łamigłówa 12²⁰ Pamiętaj o mnie 12⁴⁰ Ojciec Mateusz – serial 13³⁰ Maktowicz w podróży – magazyn 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 14⁵⁰ Polonia w Komie 15⁰⁵ Gry wojenne – dokument 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Polonia w Komie 17⁴⁵ M jak miłość – serial 18⁴⁰ Sylwester na bis Katowice 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Czas honoru – serial 21³⁵ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam – magazyn 22⁴⁰ Złote runo – komedia 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA

19 STYCZNIA

8²⁰ Polacy tu i tam – magazyn 8⁵⁰ Felieton 9⁰⁰ Łamigłówa 9⁰⁵ Trzy Szalone Zera – serial 9⁴⁰ Ziarno 10¹⁰ Tygrysy Europy – serial 11¹⁵ Pamiętaj o mnie 11³⁰ Saga rodów – magazyn 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁰ Między ziemią a niebem 12³⁰ Notacje – dokument 12⁴⁵ Pod Tatrami – reportaż 13⁰⁰ Msza św.- kościół Narodzenia NMP Tulce 14²⁰ Program rozrywkowy 15²⁰ Okrasa łamie przepisy – magazyn 15⁵⁰ Alchemia zdrowia i urody – magazyn 16⁰⁵ Skarby prowincji – reportaż 16²⁵ Dzika Polska – serial 16⁵⁵ Made in Poland – teleturniej 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Program rozrywkowy 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Ranczo – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Tygodnik.pl 23⁰⁰ Tygrysy Europy – serial 0⁰⁵ Dzika Polska – serial 0³⁵ Ciepło na lata 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

spiewamy kolędy!

WIERZĘ
W SYNA
BOZEGO

JE CROIS
EN JESUS
CHRIST

PREDESARRECTION